

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๐ /๒๕๕๔

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้วินิจฉัยชี้ขาด กรณีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำร้องลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีในรัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๓ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่ง ขึ้นเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีทรัพย์สินของตน ๓,๘๕๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท และकु้สมรส ๑๕,๐๕๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ครั้งที่ ๒ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ขึ้นเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ มีทรัพย์สินของตน ๕,๐๐๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท คุ้สมรส ๑๓,๐๒๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท และบุตร ๓ คน ๓,๘๕๖,๖๐๐,๐๐๐ บาท

ครั้งที่ ๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ขึ้นเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ มีทรัพย์สินของตน ๕,๖๘๖,๖๐๐,๐๐๐ บาท คุ้สมรส ๑๕,๒๕๖,๑๘๐,๐๐๐ บาท และบุตร ๓ คน ๓,๘๖๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเสร็จ และทำรายงานผลการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ปรากฏตามราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๕๑ ง วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๓. ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ปรากฏว่าในเดือนกันยายน ๒๕๕๓ สื่อมวลชนได้เสนอข่าวเกี่ยวกับการโอนหุ้นของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ให้แม่บ้านคนรับใช้ คนขับรถ ยามรักษาความปลอดภัย และคนใกล้ชิดอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง และว่าที่ร้อยตรี เสงี่ยม บุษบาบาน ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓ ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง

๔. ผู้ร้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๓ รับทราบข้อมูลจากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนและคำร้องของว่าที่ร้อยตรี เสงี่ยม บุษบาบาน และให้นำเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตรวจสอบต่อไป และได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวโดยมีคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา กรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานอนุกรรมการ นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม กรรมการ ป.ป.ช. เป็นอนุกรรมการ นายกลั่นรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นอนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. อีก ๕ คน เป็นอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการได้เรียกพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกร้องชี้แจงและให้ถ้อยคำ ผู้ถูกร้องรับว่ามีทรัพย์สิน ที่ใช้ชื่อบุคคลอื่นถือแทนในการยื่นบัญชี ฯ แต่ครั้ง

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่ง ไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น จำนวน ๒,๓๗๑,๗๒๖,๓๗๑ บาท

ครั้งที่ ๒ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น จำนวน ๑,๕๒๓,๑๕๗,๖๕๗ บาท

ครั้งที่ ๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น จำนวน ๖๕๖,๕๘๘,๓๘๓ บาท

๕. ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๑๔ วันที่ ๒๕ และวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ รับว่าผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินในบัญชี เป็นหุ้น ๒ บริษัท รวมมูลค่า ๖,๗๕๐ บาท ทรัพย์สินของคู่สมรส เป็นหุ้นรวม ๓ บริษัท และตัวสัญญาใช้เงิน ๑ ฉบับ รวมมูลค่า ๖,๕๖๖,๗๕๕.๓๕ บาท ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบ ฯ เห็นว่า ทรัพย์สินดังกล่าวมีมูลค่าเล็กน้อยเมื่อเทียบกับมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจปกปิดไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าว ส่วนทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น ผู้ถูกร้องได้ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ สรุปเหตุผลว่า บางบริษัทเป็นการซื้อหุ้นบางส่วนจากผู้ถือหุ้นเดิมซึ่งได้รับความเดือดร้อน ทางการเงินและมาขอความช่วยเหลือ โดยผู้ยื่นไม่ประสงค์จะให้ผู้อื่นทราบว่าคู่สมรสของผู้ถูกร้องช่วยเหลือ บางบริษัทเป็นบริษัทที่รวมทุนกับบุคคลภายนอก จึงเพิ่มจำนวนผู้ถือหุ้นเพื่อให้มีเสียงข้างมากในการลงมติของผู้ถือหุ้น บางบริษัทจดทะเบียนจัดตั้งใหม่เพื่อรองรับงาน

การว่าจ้างต่อจากบริษัทอื่น จึงเข้าไปซื้อหุ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ถือหุ้นเดิม บางบริษัทกำลังจะหยุดดำเนินกิจการ บางบริษัทเพื่อให้มีผู้ถือหุ้นครบจำนวนเจ็ดคนตามที่กฎหมายกำหนด และบางบริษัทเพื่อมิให้ผู้ถูกร้อง และคู่สมรสหรือบริษัทที่เข้าไปถือหุ้นเสียชื่อเสียง เช่น บริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ไม่ได้ตั้งใจไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าว เพราะไม่ทราบข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนและการบริหารจัดการธุรกิจของบริษัทต่างๆ ของคู่สมรส เพราะคู่สมรสเป็นผู้ดำเนินการ และทรัพย์สิน คือ หุ้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบัญชี ฯ เมื่อเทียบกับทรัพย์สินที่ได้แสดงไว้ในบัญชี ฯ แต่ครั้งมีน้อยมาก การแสดงหรือไม่แสดงทรัพย์สินดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องได้หรือเสียประโยชน์แต่อย่างใด อีกทั้งผู้ถูกร้องและเลขานุการส่วนตัวไม่เข้าใจข้อกำหนดระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ช. และรายละเอียดการกรอกรายการทรัพย์สินดังกล่าวในแบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

๖. คณะอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ ดำเนินการตรวจสอบเพื่อให้ทราบถึงเจตนาของผู้ถูกร้องว่าการไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและคู่สมรสที่ใช้ชื่อบุคคลอื่นในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง โดยได้ตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สอบปากคำพยานบุคคล ๒๑ ราย รวมทั้งคู่สมรสของผู้ถูกร้อง ปรากฏผลการตรวจสอบว่า

(๑) มีการใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนผู้ถูกร้อง และ/หรือคู่สมรสในบริษัทต่างๆ โดยใช้ชื่อนางदनีย์ บุรกลีกร นายวิชัย ช่างเหล็ก นายชัยรัตน์ เชียงพลกฤษ์ นายพรทิพย์ เชียงพลกฤษ์ นายวันชัย เชียงพลกฤษ์ นางสาวดวงตา วงศ์กักดี (นางดวงตา ประมูลเรือง) นางสาวบุญชู เจริญประดับ นางสาวสุกัญญา แซ่เฮ้ง นายมานัส ใจยา และนายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ ซึ่งเป็นคนใกล้ชิดกับครอบครัวชินวัตรถือหุ้นในบริษัทต่างๆ แทนจริง และบางคนถูกใช้ชื่อเป็นกรรมการในบริษัทต่างๆ ด้วย อาทิ นางदनีย์ บุรกลีกร มีชื่อเป็นกรรมการในบริษัท อุดมวรรณ จำกัด และบริษัท โอ เอ ไอ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด นางสาวบุญชู เจริญประดับ มีชื่อเป็นกรรมการในบริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด และบริษัท โอ เอ ไอ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด นางสาวดวงตา วงศ์กักดี มีชื่อเป็นกรรมการในบริษัท โอ เอ ไอ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (บริษัท เอฟ เอฟ พี จำกัด) และบริษัท เพจเจอร์ เซลส์ จำกัด โดยที่บุคคลเหล่านั้น เข้าถือหุ้นแทนหรือเป็นกรรมการโดยไม่ทราบรายละเอียดของการเป็นผู้มีชื่อถือหุ้นและเป็นกรรมการในบริษัทดังกล่าว ทั้งนี้ ปรากฏพยานเอกสารที่ฟังได้ว่า มีการโอนหุ้นโดยตรงระหว่างผู้ถูกร้อง และ/หรือคู่สมรสไปยังบุคคลดังกล่าว ดังนี้

บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (มหาชน) ปรากฏพยานหลักฐานว่า ผู้ถูกร้องโอนหุ้นไปยังผู้มีชื่อถือแทนโดยตรงก่อนที่ผู้ถูกร้องจะเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คือ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ได้โอนหุ้นให้แก่ นางสาวดวงดา วงศ์ภักดี นางสาวสุกัญญา แซ่เฮ้ง นางสาวบุญชู เจริญประดับ นายวิชัย ช่างเหล็ก นายมานัส ใจยา และนายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ คนละ ๓๔๖,๕๐๐ หุ้น และนายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ ๓๔๖,๓๐๐ หุ้น รวม ๒,๔๒๕,๓๐๐ หุ้น ซึ่งแสดงว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีชื่อถือหุ้นแทนอยู่ก่อนที่ผู้ถูกร้องจะเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง และถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวมาตลอด แม้ผู้ถูกร้องจะเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว บุคคลดังกล่าวยังคงถือหุ้นในบริษัทนั้นโดยตลอด โดยบางคนถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากเดิมด้วย จึงฟังได้ว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีชื่อถือหุ้นแทนผู้ถูกร้อง

บริษัท อินโฟลิ้งค์ จำกัด ปราบกฏพยานหลักฐานว่า ผู้ถูกร้องใช้ชื่อ นางสาวบุญชู เจริญประดับ ถือหุ้นแทน และคู่สมรสใช้ชื่อนายวิชัย ช่างเหล็ก ถือหุ้นแทน โดยมีการโอนหุ้นไปมา ระหว่างวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๓

ข้อเท็จจริงการใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนนี้ ขัดแย้งกับคำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่อ้างว่า เมื่อเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองในปี ๒๕๓๗ ได้โอนหุ้นในลักษณะโอนลอยให้คู่สมรสไปดำเนินการ และไม่ทราบว่าการดำเนินการไปอย่างไร

(๒) ในส่วนที่คู่สมรสใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนนั้น คณะอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ เห็นว่า ผู้ถูกร้องทราบเรื่องนี้มาโดยตลอด เพราะทั้งผู้ถูกร้องและคู่สมรสใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนในบริษัทต่าง ๆ มาเป็นเวลานานตั้งแต่เริ่มทำธุรกิจ จึงเชื่อว่า บุคคลทั้งสองย่อมทราบและรู้ถึงการจัดการทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องปฏิเสธว่า ไม่รู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน ไม่อาจรับฟังได้ กรณีรับฟังได้ว่ามีการใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทน ทั้งผู้ถูกร้องและคู่สมรส โดยที่ผู้ถูกร้องทราบถึงการดำเนินการเช่นนี้มาโดยตลอด

(๓) การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้มอบหมายให้เลขานุการส่วนตัวเป็นผู้จัดทำบัญชี ฯ ยื่นต่อผู้ร้องและไม่รู้กฎหมายนั้น คณะอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ เห็นว่า โดยข้อกฎหมายแล้ว บุคคลใดจะกล่าวอ้างว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้ตนพ้นผิดจากความรับผิดชอบไม่ได้

คณะอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ มีความเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เห็นควรเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป และปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่า การที่ผู้ถูกร้องและคู่สมรสใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนนั้น มีการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และหลีกเลี่ยงการเสียภาษีเงินได้ด้วย

๗. ผู้ร้องพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๘๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ เห็นว่าการที่ผู้ถูกร้องและ/หรือคู่สมรส ได้ใช้ชื่อบุคคลอื่นถือทรัพย์สิน (หุ้น) แทนนั้น น่าเชื่อว่า เป็นการ

ดำเนินการโดยไม่สุจริต เพราะหากดำเนินการโดยสุจริตก็ไม่มีเหตุผลและความจำเป็นใดๆ ที่จะต้องใช้ชื้อบุคคลอื่นถือหุ้นแทน ดังนั้น การไม่แสดงรายการหุ้นดังกล่าว มิให้บุคคลภายนอกและสาธารณชนทราบว่าหุ้นดังกล่าวเป็นของตน ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุผลทางธุรกิจ กล่าวคือ เพื่อให้มีบุคคลครบจำนวนตามกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ขอความช่วยเหลือ เพื่อให้มีเสียงข้างมาก หรือมิให้เสียชื่อเสียงกรณีบริษัทที่ไปลงทุนมีการหนี้สิน อีกทั้งการดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด นั้น ต้องพยายามดำเนินการให้ได้เปรียบในเชิงการค้า การดำเนินการให้ได้เปรียบในเชิงการค้า ต้องอาศัยปัจจัยอื่นสนับสนุน อาทิ การเข้าไปครอบงำกิจการหรือ Take Over บริษัทต่างๆ รวมทั้งการทำธุรกรรมเชื่อมโยงระหว่างบริษัทในเครือของตนเอง บางครั้งไม่สามารถเปิดเผยชื่อของตนเองและ/หรือคู่สมรสได้ จึงต้องใช้ชื้อของบุคคลอื่นแทน นอกจากนี้ ปรากฏพยานหลักฐานน่าเชื่อว่า การที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการหุ้นที่อยู่ในชื้อบุคคลอื่น น่าจะมีมูลเหตุจูงใจอีก คือเพื่อมิให้ผู้ใดทราบว่าตนและ/หรือคู่สมรสได้หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่องการรายงานการได้มาหรือจำหน่ายหลักทรัพย์ทุกร้อยละ ๕ กล่าวคือ เมื่อรวมหุ้นของผู้มีชื้อถือแทนเข้าด้วยกันกับหุ้นในบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด (มหาชน) แล้วมีถึงหรือเกินร้อยละ ๕ ซึ่งต้องรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานรายงานการได้มา หรือจำหน่ายหุ้นดังกล่าว เรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งห้ามซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น และห้ามมิให้ซื้อขายหลักทรัพย์โดยอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิด อาทิ การซื้อขายหุ้นระหว่างผู้มีชื้อถือหุ้นแทนด้วยกันเอง รวมทั้งหลีกเลี่ยงการเสียภาษีเงินได้ เช่น การโอนหุ้นในบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด (มหาชน) ๔,๕๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๗๓๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ซึ่งนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ให้การว่าเป็นการยกให้โดยเสนหาตามกฎหมายต้องเสียภาษีเงินได้ตามราคาค่าหุ้นในวันที่รับโอน ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับส่วนที่เกินสี่ล้านบาท ต้องเป็นร้อยละ ๓๗ การโอนหุ้นในกรณีนี้ใช้วิธีซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ฯ ซึ่งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้โบรกเกอร์ในการซื้อ ร้อยละ ๐.๕ และขายร้อยละ ๐.๕ แทน ด้วยเหตุดังที่ได้กล่าวมา ผู้ถูกร้อง จึงไม่สามารถระบุหรือแสดงจำนวนหุ้นที่อยู่ในชื้อบุคคลอื่นว่าเป็นของตนและ/หรือคู่สมรสไว้ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องได้ เพราะบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓

ผู้ร้องมีมติด้วยคะแนนเสียง ๘ ต่อ ๑ เสียง (กรรมการ ป.ป.ช. ๑ เสียง คือ นายประสิทธิ์ คำราชย์) เกินสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนังสือและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๔ และคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๔ สรุปว่า

๑. ผู้ถูกร้องไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ (ฉบับปัจจุบัน) เพราะ

(๑) ผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ในสมัยที่พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ก่อนที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้บังคับ ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ จึงเป็นการดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายใดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นรัฐมนตรี แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ต้องยื่นบัญชี ฯ โดยมีบทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนแต่อย่างใด

(๒) เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันใช้บังคับ บทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๗ บัญญัติเพียงให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญต่อไปเท่านั้น มิได้บัญญัติให้บทบัญญัติ หมวด ๑๐ ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๒๕๖ มีผลใช้บังคับทันที คงมีแต่มาตรา ๓๒๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. ทำหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ แต่มาตรา ๓๒๑ วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. กำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วให้ขอความเห็นชอบจากศาลรัฐธรรมนูญก่อน จึงจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ใช้บังคับต่อไปได้ แสดงว่า ก่อนมีระเบียบเช่นนั้น การปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับการยื่นบัญชี ฯ ยังเกิดขึ้นไม่ได้ ผู้ร้องออกกระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๑ การยื่นบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้อง ครั้งที่ ๑ เป็นการยื่นด้วยความสมัครใจ มิใช่ยื่นเพราะมีหน้าที่ต้องยื่น ดังนั้น หากบัญชี ฯ มีความบกพร่องก็มีเหตุที่จะนำมาลงโทษผู้ถูกร้อง

(๓) ที่ผู้ร้องอ้างหนังสือของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ป. ลงวันที่ ๑๕ และ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๐ ถึงเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการวุฒิสภา ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และนายกเมืองพัทยา ส่งแบบบัญชี ฯ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไปให้บุคคลตามที่ระบุในหนังสือ เพื่อให้ยื่นบัญชีต่อสำนักงาน ป.ป.ป. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ นั้น เลขาธิการ

คณะกรรมการ ป.ป.ป. ไม่มีอำนาจดำเนินการดังกล่าว และก็ไม่ได้ส่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามที่ระบุในหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ป. จึงไม่มีหน้าที่ต้องยื่น อีกทั้งกำหนดระยะเวลาสามสิบวัน ที่กำหนดให้ยื่นตรงกับวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ก็เป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้ว ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

(๔) สำหรับการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ แม้ว่าจะยื่นภายหลังที่มีระเบียบตามมาตรา ๓๒๑ วรรคสอง ออกใช้บังคับแล้ว แต่พิจารณาความในระเบียบข้อ ๓ ประกอบข้อ ๑๓ แล้ว ผู้ที่จะถือว่า เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ตามระเบียบนี้ หมายถึงผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในวันที่ระเบียบใช้บังคับ แต่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่ระเบียบใช้บังคับ จึงไม่มีหน้าที่ต้องยื่น การยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๓ จึงเป็นการยื่นด้วยความสมัครใจเช่นเดียวกับครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒

๒. ถ้าผู้ถูกร้องจะต้องยื่นบัญชี ฯ ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีของผู้ถูกร้องไม่อยู่ในข่ายบังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เพราะ

(๑) มาตรา ๒๕๕ เป็นบทลงโทษซึ่งกำหนดโทษไว้ ๒ ประการ คือ “การให้พ้นจากตำแหน่ง” และ “การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี” ซึ่งเป็นโทษที่กำหนดไว้ควบคู่กัน มิใช่อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เมื่อผู้ถูกร้องมิได้ดำรงตำแหน่งใดๆ ทางการเมืองตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว การพ้นจากตำแหน่งอันเป็นโทษประการแรกจึงมีไม่ได้ การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี ที่ให้เริ่มนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งอันเป็นโทษประการที่สอง จึงเกิดขึ้นไม่ได้ แสดงว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มิได้มุ่งหมายให้ใช้กับบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปก่อนแล้ว คงใช้เฉพาะกับกรณีผู้ถูกกล่าวหาที่ยังดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ขณะถูกกล่าวหาเท่านั้น

(๒) นอกจากนี้ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกาศใช้บังคับแล้ว มาตรา ๓๔ ได้บัญญัติข้อความเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญโดยขยายความให้ชัดเจนขึ้นด้วยว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า เป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่...” แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์โดยชัดแจ้งว่า เป็นบทลงโทษที่ใช้เฉพาะกับผู้ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นเท่านั้น และเมื่อพิจารณาประกอบกับมาตราอื่นของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เช่น มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๓ จะเห็นได้ชัดเจนว่า ถ้ากฎหมายประสงค์ให้รวมถึงบุคคลซึ่งพ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วย ก็จะใช้ถ้อยคำว่า “เคยเป็น” หรือ “ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น”

(๓) กรณีของผู้ถูกร้องเป็นการยื่นบัญชี ฯ เพราะเหตุที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปแล้ว จึงอาจต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ คือ ให้ผู้ร้องตรวจสอบบัญชี ฯ ที่ยื่นหลังจากพ้นจากตำแหน่ง หากพบว่า ผู้ถูกร้องร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้นผิดปกติ ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๔ วรรคสอง คือ ส่งเอกสารพร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดี ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

(๔) ผู้ร้องตรวจสอบบัญชี ฯ เมื่อพ้นกำหนดอายุความที่จะดำเนินการตามมาตรา ๒๕๕ แล้ว ซึ่งแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะไม่มีกำหนดอายุความกรณีการยื่นบัญชี ฯ ไว้โดยเฉพาะแต่การดำเนินคดีความผิดทุกคดี ย่อมต้องมีอายุความ จึงต้องพิจารณาตามบทบัญญัติเรื่องอายุความในกฎหมายเดียวกัน ในส่วนที่อาจจะนำมาเปรียบเทียบเป็นเกณฑ์กำหนด ซึ่งพิจารณาเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญสำหรับการยื่นบัญชี ฯ แล้วเป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้มีการยื่นบัญชี ฯ อันเป็นมาตรการเบื้องต้นที่จะวัดว่า นับตั้งแต่วันเข้ารับตำแหน่งจนถึงวันพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองร่ำรวยผิดปกติหรือไม่ อย่างไร อันเป็นแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ที่สำคัญ คือ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๒๕๕ เป็นบทบังคับที่มุ่งใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ และให้ยื่นอีกครั้งเมื่อพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองครบหนึ่งปี เมื่อพิจารณารวมถึงรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม และมาตรา ๒๕๔ ประกอบกับระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรคสาม แล้วสรุปได้ว่า การดำเนินการตรวจสอบว่า มีการยื่นบัญชี ฯ ครบถ้วนหรือไม่ เป็นหน้าที่ของผู้ร้องที่จะต้องดำเนินการโดยเร็ว ก่อนมาตรการอื่นในการดำเนินการเอาผิดกรณีร่ำรวยผิดปกติและทุจริตฉ้อโกง

ในส่วนของอายุความที่จะดำเนินการเรื่องการร่ำรวยผิดปกตินั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “การกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติต้องกระทำในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี” ซึ่งหมายความว่า เมื่อพ้นสองปีแล้วเอกสารต่าง ๆ โดยเฉพาะบัญชี ฯ ก็ไม่อาจใช้ได้ จึงอนุมานได้ว่า เมื่อความผิดร่ำรวยผิดปกติที่รุนแรงกว่ามีอายุความเพียงสองปี อายุความกรณียื่นบัญชี ฯ จึงไม่อาจเกินสองปีได้ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ต่อมาผู้ร้องได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีมีข่าวทางสื่อมวลชนว่า ผู้ถูกร้องซ่อนเร้นหุ้นไว้และเริ่มสอบสวนในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๓ เป็นเวลาหลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองถึง ๒ ปี ๑๐ เดือน ๑๕ วัน ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจร้องฟ้องคดีนี้ได้

๓. มติของผู้ร้องที่ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะมีบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว เข้าร่วมประชุมและมีมติด้วย คือ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ซึ่งกระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๓) โดยดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด และดำรงตำแหน่งกรรมการกับ เป็นลูกจ้างทำบัญชีของบริษัท เกษมวารมย์ จำกัด ไม่ได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการหรือจากการเป็น ลูกจ้างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก และหลังวันที่ได้รับโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดมาจนถึงวันที่ลาออกจากกรรมการ ป.ป.ช. สำหรับตำแหน่งกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด เพิ่งลาออกเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๔ โดยอ้างเหตุว่า ลืมลาออก การดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ของคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ และผู้ร้องรู้เหตุที่คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ต้องพ้นจากตำแหน่ง ก่อนที่ผู้ร้องจะมีมติกรณีของผู้ถูกร้องในวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ เพราะในวันดังกล่าวมีประชาชน ยื่นหนังสือต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ให้ทราบถึงการดำรงตำแหน่งกรรมการและลูกจ้างของคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

ผลของการที่ถือว่า คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะถือว่าไม่เคยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ป.ป.ช. มาตั้งแต่ต้น หรือพ้นจากตำแหน่งในภายหลัง ย่อมจะทำให้มติของผู้ร้องที่มีคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เข้าร่วมประชุมด้วย หรือมีส่วนกระทำการ หรือแสดงความคิดเห็นใช้ไม่ได้ด้วย มติของผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ ซึ่งมีคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้รายงานผลการสอบสวนและร่วมประชุมอยู่ด้วย จนเป็นผลให้ผู้ร้องมีมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ จึงเป็นมติ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีของ ผู้ถูกร้องได้

อนึ่ง ผู้ร้องและสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์กรที่จัดตั้งและใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ ที่บัญญัติรับรองว่า การพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้ง ไม่ชอบ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

๔. ผู้ร้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรีบร้อนไม่ให้ออกาสตามสมควรแก่ผู้ถูกร้องในการชี้แจง จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องได้รับการพิจารณาอย่างไม่เที่ยงธรรม และผู้ร้องมิได้ปฏิบัติตามระเบียบของผู้ร้อง โดย

(๑) เมื่อว่าที่ร้อยตรี เสงี่ยม บุษบาบาน มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๓ ร้องขอต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ให้ตรวจสอบบัญชี ๑ ของผู้ถูกร้อง ผู้ร้องได้ปฏิบัติไม่เป็นกลาง ไม่เป็นธรรม และเลือกปฏิบัติ ด้วยการนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบอย่างเร่งด่วนผิดปกติ โดยมีมติรับเรื่องไว้ตรวจสอบทันทีในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๓ และหลังจากนั้นสองวันก็แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตรวจสอบและสรุปผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินรายผู้ถูกร้อง ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ว่าที่ร้อยตรี เสงี่ยม บุษบาบาน จะร้องเรียนผู้ถูกร้อง ได้มีกรณีประชาชนใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ เข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภา ให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ถอดถอนนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี และนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกจากตำแหน่ง และประธานวุฒิสภา ได้ส่งเรื่องให้ผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ซึ่งประธานกรรมการ ป.ป.ช. รับเรื่องไว้ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๓ ก่อนมีการร้องเรียนเรื่องของผู้ถูกร้องแต่กลับลงมติเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง โดยออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ และหลังจากนั้นก็ไม่มีมติเห็นชอบของการไต่สวนจนบุคคลทั้งสองพ้นจากตำแหน่งไปเอง

(๒) ในช่วงเดียวกันกับที่ผู้ถูกร้องถูกร้องเรียน มีผู้ร้องเรียนต่อผู้ร้องว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสังกัดพรรคการเมืองที่เป็นแกนนำในรัฐบาลขณะนั้นสองคน คือ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี และนายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินซึ่งเป็นหุ้นเช่นเดียวกับผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงนำเรื่องดังกล่าวพิจารณาไปในคราวเดียวกับผู้ถูกร้อง แต่เมื่อทั้งสองคนรับว่า ไม่ได้ยื่นเพราะหลงลืม ผู้ร้องกลับมีมติว่า ถ้าเหตุที่ไม่แจ้งเพราะหลงลืม ไม่เป็นความผิด แล้วเปลี่ยนแนวสอบสวนผู้ถูกร้องว่า ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินที่เป็นหุ้นที่ให้ผู้อื่นถือแทน เป็นความผิด

(๓) เมื่อคณะอนุกรรมการตรวจสอบ ๑ แล้ว ผู้ร้องไม่ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบหรือให้ชี้แจง ผู้ถูกร้องทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์จึงได้แจ้งไปยังประธานกรรมการ ป.ป.ช. ว่า จะขอไปชี้แจงประธานอนุกรรมการตรวจสอบ ๑ จึงมีหนังสือให้ผู้ถูกร้องไปชี้แจงในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ แจ้งความจำนงว่า จะไปชี้แจงด้วยตัวเองหลังจากเสร็จภารกิจเลือกตั้ง คือ หลังวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ แต่คณะอนุกรรมการตรวจสอบและผู้ร้องไม่ยอม และต้องการรวบรวมการตรวจสอบ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๔ และวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ชี้แจงเพิ่มเติมและผู้ถูกร้องกับคู่สมรสได้ไปให้ถ้อยคำ

ต่อคณะอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยขอให้เรียกเอกสารจากบุคคลภายนอกมาประกอบการพิจารณา แต่คณะอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ รับสรุปผลการตรวจสอบโดยไม่รอเอกสาร แล้วส่งรายงานผลการตรวจสอบลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทันทิในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยที่ไม่ได้ส่งเอกสารประกอบกว่า ๗,๐๐๐ แผ่น ไปด้วย

(๔) นายโอกาส อรุณินท์ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. สั่งการให้นำรายงานการตรวจสอบเข้าพิจารณาในการประชุมของผู้ร้อง วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยกำหนดนัดประชุมเพื่อลงมติผลการตรวจสอบในการประชุมครั้งที่ ๕๘/๒๕๕๓ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๕๙/๒๕๕๓ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ และในการประชุมวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ นายโอกาส อรุณินท์ สั่งเลื่อนวาระการพิจารณารายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สิน ฯ ของผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นวาระที่ ๖.๒ ขึ้นมาพิจารณาเป็นลำดับต้น ก่อนระเบียบวาระอื่นๆ ทั้งนี้ ก่อนเริ่มประชุมมีกลุ่มประชาชนจำนวนมากมาร้องเรียนต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ว่า มีกรรมการ ป.ป.ช. ๓ คน คือคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม เป็นกรรมการบริษัทและเป็นหุ้นส่วน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่กรรมการ ป.ป.ช. ได้ แทนที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. จะชะลอการพิจารณาและลงมติกรณีของผู้ถูกร้องไว้ แล้วดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติกรรมการ ป.ป.ช. ๓ คน ก่อน กลับรวบรัดพิจารณาและลงมติกรณีของผู้ถูกร้อง การกระทำของประธานกรรมการ ป.ป.ช. ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เที่ยงธรรม เลือกปฏิบัติ และมีได้ให้ความเป็นธรรมอย่างเพียงพอแก่ผู้ถูกร้อง นอกจากนี้ กรรมการ ป.ป.ช. คือ นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม ซึ่งเป็นอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ คนหนึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็นแกนนำของพรรคการเมืองคู่แข่งพรรคไทยรักไทย และเคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกร้องมาก่อน

(๕) ผู้ร้องใช้มาตรฐานการพิจารณารายงานผลการตรวจสอบ ฯ กรณีผู้ถูกร้อง แตกต่างกับรายงานผลการตรวจสอบ ฯ ของนายชวน หลีกภัย และนายบัญญัติ บรรทัดฐาน โดยกรณีบุคคลทั้งสองรายนั้น ผู้ร้องมีมติให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้ชัดเจนก่อน แต่กรณีผู้ถูกร้องซึ่งมีประเด็นเดียวกัน ทั้งที่ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายยุ่งยากซับซ้อนมากกว่า ผู้ร้องกลับรับพิจารณาและลงมติให้เป็นโทษแก่ผู้ถูกร้องในการพิจารณาเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

(๖) หลังจากทีคณะอนุกรรมการตรวจสอบ ฯ เสนอรายงานผลการตรวจสอบกรณีของผู้ถูกร้องต่อผู้ร้องแล้ว ผู้ร้องไม่ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงก่อนที่จะพิจารณาลงมติอันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๑ มติของผู้ร้องจึงไม่ชอบ

๕. คำร้องของผู้ร้องที่อ้างว่า ผู้ถูกร้องแสดงรายการทรัพย์สินเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เป็นคำกล่าวอ้างลอยๆ ไม่สามารถแยกแยะให้เห็นได้ว่า กรณีใดเป็นการแจ้งเท็จ กรณีใดเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ทำให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถชี้แจงได้ถูกต้อง ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ โดยมีได้มีข้อความส่วนหนึ่งส่วนใดเป็นเท็จ ฯ และได้เจตนาหรือจงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยยื่นรวม ๓ ครั้ง ดังนี้

(๑) ครั้งแรก ยื่นเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กรณีเข้าดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. ทำหน้าที่ผู้ร้องตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน ฯ แล้ว โดยไม่ได้ทักท้วงว่า มีข้อความเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และไม่ได้ให้ผู้ถูกร้องยื่นรายการเพิ่มเติมแต่อย่างใด

(๒) ครั้งที่สอง ยื่นเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ กรณีผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ คณะกรรมการ ป.ป.ป. ซึ่งทำหน้าที่ผู้ร้องตรวจสอบแล้วว่ายื่นไม่ครบถ้วน ผู้ถูกร้องจึงได้ชี้แจงและยื่นเพิ่มเติม คณะกรรมการ ป.ป.ป. ซึ่งทำหน้าที่ผู้ร้องไม่ได้ทักท้วง และตรวจสอบเปรียบเทียบกับบัญชี ฯ ครั้งแรก ไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ จึงประกาศผลการตรวจสอบ ฯ ในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วไป

(๓) ครั้งที่สาม ยื่นเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ครบหนึ่งปี ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. ทำหน้าที่ผู้ร้องไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน ฯ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโดยเร็วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม

๖. กรณีจะต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จะต้องปรากฏว่ามีความจงใจ และความจงใจจะเกิดขึ้นได้ ผู้กระทำจะต้องรู้ถึงข้อเท็จจริงนั้นๆ ซึ่งเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชี ฯ ก็เพื่อมิให้ผู้ยื่นอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่กระทำการโดยทุจริตหรือแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยจงใจแจ้งเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เพื่อเตรียมการรองรับการที่จะกระทำทุจริต หรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย แต่สำหรับกรณีของผู้ถูกร้อง ปรากฏข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของผู้ร้องเองว่า ทรัพย์สินทั้งปวงของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่จริงโดยชอบด้วยกฎหมาย และมีอยู่ก่อนที่ผู้ถูกร้องจะเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อาจถือว่า ผู้ถูกร้องมีความจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อผลใดๆ อันเกี่ยวกับการอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่กระทำการโดยทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย

๗. ผู้ร้องไม่มีพยานหลักฐานอันจะแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วย ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ การลงมติของผู้ร้อง เป็นการลงมติโดยมิชอบ ทั้งนี้ เมื่อผู้ถูกร้องตัดสินใจทำงานทางการเมืองตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ได้เริ่มทยอยโอนหุ้นให้คู่สมรสไปดำเนินการ และทุกครั้งที่เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ถูกร้องจะนำบัญชี ฯ ปิดประกาศให้สาธารณชนทราบ และตรวจสอบได้ตลอด ทั้งๆ ที่ในช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่มีกฎหมายกำหนดหรือบังคับให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องแสดงบัญชี ฯ

๘. กรณีหุ้นบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด (มหาชน) หรือ บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่ผู้ร้องอ้างว่า มีชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ถือหุ้นแทนทั้งผู้ถูกร้อง และคุณหญิงพจมาน ชินวัตร นั้น เป็นเพราะเมื่อผู้ถูกร้องโอนหุ้นให้คู่สมรสผู้ถูกร้อง ในปี ๒๕๓๕ คู่สมรสผู้ถูกร้อง ได้นำไปโอนหุ้นลอยไปใส่ชื่อบุคคลอื่นถือแทน และหุ้นที่บุคคลอื่นถือไว้แทนดังกล่าว คู่สมรสผู้ถูกร้องได้ส่งขายไปหมดแล้ว และเงินที่ได้จากการขายก็นำเข้าบัญชีเงินฝากของคู่สมรสผู้ถูกร้อง ที่ผู้ถูกร้องแสดงไว้ในบัญชี ฯ มาโดยตลอด หุ้นมีชื่อบุคคลอื่นถือแทนที่ตรวจพบ คู่สมรสผู้ถูกร้องได้ซื้อมาภายหลัง

๙. กรณีบริษัท อินโฟลิ่งค์ จำกัด เป็นการโอนหุ้นกันในปี ๒๕๕๒ หลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองเกินหนึ่งปีแล้ว จึงไม่มีหน้าที่ต้องแสดง อีกทั้งผู้ร้องไม่ได้สอบถาม หรือให้อโอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงการถือหุ้นบริษัทนี้ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงเรื่องการโอนหุ้นที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้นไม่ถูกต้อง เพราะที่ถูกต้อง คือ เมื่อมีการโอนหุ้นจากผู้ถูกร้องและคู่สมรสผู้ถูกร้องไปยังบุคคลอื่นแล้ว ไม่ได้มีการโอนกลับมาอีก และปัจจุบันกรรมการบริษัท อินโฟลิ่งค์ จำกัด ได้แจ้งข้อมูลที่ผิดพลาดต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครเพื่อทราบแล้ว

๑๐. กรณีหุ้นบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด ผู้ถูกร้องไม่ได้ปิดบังการซื้อขายหุ้นบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด โดยคู่สมรสผู้ถูกร้องมอบให้นายสุรเชียร จักรธรานนท์ กรรมการผู้อำนวยการบริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด ของคู่สมรสผู้ถูกร้องไปเจรจากับผู้บริหารของบริษัท อัลไพน์ เรียวเอสเตท จำกัด ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด และทำบันทึกตกลงจะซื้อขายหุ้นพร้อมทรัพย์สินกันระหว่างบริษัท อัลไพน์ เรียวเอสเตท จำกัด กับบริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑ ต่อมาพบว่า บริษัท อัลไพน์ เรียวเอสเตท จำกัด มีภาระหนี้สินค้างชำระสถาบันการเงินหลายแห่ง โดยบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด เป็นผู้ค้ำประกันหนี้ และสถาบันการเงิน เหล่านั้นส่วนใหญ่ถูกสั่งปิดกิจการถาวร และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ซึ่ง ปรส. กำลัง

ดำเนินการแยกหนีออกไปบริหารหรือประมุข นายสุรเชียร จักรธรานนท์ เห็นว่า ถ้าให้บริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด ซื้อหุ้นหรือกิจการของบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด โดยตรง จะทำให้การเจรจาประนีประนอมหนี้ค้างชำระกับเจ้าหนี้สถาบันการเงินทำได้ยาก จึงแนะนำให้คู่สมรส ผู้ถูกร้องซื้อไว้แทนบริษัท โดยให้บุคคลอื่นถือหุ้นแทนซึ่งผู้ถูกร้องเพิ่งทราบข้อเท็จจริง เมื่อถูกตรวจสอบ บัญชี ฯ เหตุที่ไม่ปรากฏรายการแสดงการถือหุ้นบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๓ เพราะผู้ที่รวบรวมทรัพย์สินของคู่สมรสผู้ถูกร้องเข้าใจว่า หุ้นบริษัท ที่ผู้อื่น ถือแทนไม่ต้องแสดงไว้ในบัญชี ฯ ส่วนที่เคยให้สัมภาษณ์กับนายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ซื้อ หุ้นบริษัทดังกล่าวจากนายเสนาะ เทียนทอง นั้น ผู้ถูกร้องหมายถึง บริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด ที่คู่สมรสผู้ถูกร้องและพี่ชายเป็นเจ้าของ เป็นผู้ซื้อ และการให้สัมภาษณ์ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้อง เจตนาบริสุทธิ์ไม่ได้ตั้งใจยื่นบัญชี ฯ ซึ่งเป็นเท็จ หรือปกปิด

๑๑. กรณีหุ้นบริษัทอื่น ๆ นั้น เมื่อผู้ถูกร้องประกาศต่อสาธารณะว่า จะวางมือจากการดำเนิน ธุรกิจมาทำงานการเมือง ได้โอนหุ้นที่ถืออยู่ในบริษัทต่างๆ ในลักษณะโอนลอยในเอกสารให้คู่สมรส แต่คู่สมรสจะนำเอกสารโอนหุ้นไปใส่ชื่อให้บุคคลอื่นถือหุ้นแทนเมื่อใด ผู้ถูกร้องไม่ทราบ เพราะเป็นการ ถือหุ้นแทนคู่สมรสผู้ถูกร้อง ไม่ใช่แทนผู้ถูกร้อง

ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องกับคู่สมรสเป็นสามีภริยากันโดยร่วมดำเนินธุรกิจกัน มาตั้งแต่ต้น เป็นเวลานาน ผู้ถูกร้องน่าจะทราบและล่วงรู้ถึงการจัดการทรัพย์สินนั้น การเป็นสามีภริยากัน มิได้หมายความว่า สามีจะต้องรู้กิจการของภริยา และภริยาจะต้องล่วงรู้กิจการของสามีทุกเรื่องเสมอไป และการให้บุคคลอื่น ถือหุ้นแทน ก็ไม่ใช่การกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นเรื่องของการดำเนินธุรกิจ ไม่ใช่การปิดบังซ่อนเร้นเพื่อ แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบทางการเมืองแต่อย่างใด

๑๒. การสั่งซื้อส่งขายและการโอนหุ้นที่ผู้อื่นถือแทนกับการรับเงินปันผลนั้นตามคำร้องของผู้ร้อง ซึ่งอ้างว่าการดำเนินการดังกล่าวล้วนเป็นไปตามคำสั่งของคู่สมรสของผู้ถูกร้องรวมทั้งการนำเช็คเงินปันผล เข้าบัญชีคู่สมรสด้วย ก็เท่ากับผู้ร้องเองรับว่า หุ้นที่มีชื่อผู้อื่นถือแทนนั้นเป็นการถือแทนคู่สมรสไม่ใช่ถือแทน ผู้ถูกร้อง และเมื่อเป็นหุ้นของคู่สมรสให้ผู้อื่นถือแทน การสั่งซื้อส่งขาย การโอนหุ้น และการรับเงินปันผล ก็ต้องเป็นไปตามคำสั่งของคู่สมรสซึ่งเป็นเรื่องปกติ

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การซื้อขายหุ้นบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จำนวน ๔,๕๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๗๓๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระหว่าง นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี กับนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ความจริงเป็นกรณีคู่สมรสผู้ถูกร้องแบ่งหุ้นให้นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ไม่ใช่เป็นการซื้อขายนั้น ณ วันที่มีการโอนหุ้นดังกล่าว ผู้ถูกร้องพ้นจาก

ตำแหน่งทางการเมืองแล้ว และคู่สมรสซึ่งเป็นเจ้าของหุ้นดังกล่าวโดยมีนางสาวดวงตา วงศ์ภักดี ถือไว้แทน ย่อมมีสิทธิแบ่งโอนหุ้นให้นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชาย อย่างใดก็ได้ ซึ่งได้โอนเป็นการซื้อขายผ่าน ตลาดหลักทรัพย์ ฯ และนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ได้รายงานการได้มาของหุ้นนั้นต่อสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามกฎหมายทันทีแล้ว

๑๓. ผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินธุรกิจโดยผิดกฎหมายหรือปิดบังอำพราง เนื่องจากการดำเนินธุรกิจ สามารถทำได้ตามวิธีการต่างๆ ตามความรู้ความสามารถของผู้ประกอบธุรกิจแต่ละคน โดยที่การ ดำเนินการนั้นไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งผู้ถูกร้องก็ดำเนินการเช่นนั้น และนอกจากนี้ บริษัทที่คู่สมรสใช้ชื่อ บุคคลอื่นถือแทนบางบริษัทก็มีผลประกอบการขาดทุนจากการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นการที่คู่สมรสใช้ชื่อ บุคคลอื่นถือหุ้นแทนจึงมิใช่เพื่อแสวงหากำไรสูงสุด หรือเพื่อให้ได้เปรียบในเชิงการค้าตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

๑๔. รายการทรัพย์สินที่ต้องแสดงยังมีความสับสนอยู่ การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สิน ที่ผู้อื่นถือแทน ซึ่งเดิมผู้ร้องไม่ได้กำหนดให้แสดง จึงไม่เป็นความผิด โดยมีเหตุผลประกอบดังนี้

(๑) หลักที่ว่า “ผู้ใดจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายมาเป็นข้อแก้ตัวเพื่อไม่ต้องรับผิดชอบไม่ได้” เป็นหลัก กฎหมายอาญา แต่บทบัญญัติเกี่ยวกับการยื่นบัญชี ฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ถึง มาตรา ๒๕๓ ไม่ใช่บทบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดทางอาญา และผู้ถูกร้องก็ไม่เคยอ้างว่า ไม่รู้กฎหมาย เพียงแต่อ้างว่า ผู้ที่รวบรวมรายการทรัพย์สินของคู่สมรสเข้าใจบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไม่ชัดเจน ดังนั้น ที่ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ใดจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ จึงเป็นการอ้างที่ไม่ถูกต้องเพราะความไม่รู้กฎหมาย กับ “การไม่เข้าใจ กฎหมาย” และ “การตีความกฎหมาย” มีความแตกต่างกัน

(๒) รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติคำจำกัดความของคำว่า “ทรัพย์สิน” ที่ต้องแสดง ในบัญชี ฯ ไว้ คำอธิบายคำว่า “ทรัพย์สิน” จึงเริ่มมีตั้งแต่เป็นคำอธิบายที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ป. ส่งไปพร้อมกับแบบแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ป. ฉบับลงวันที่ ๑๕ และ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ ต่อมาคำอธิบายเพิ่มเติมโดยระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ปกป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และประกาศคณะกรรมการปกป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง แบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งแต่ละแบบและคำอธิบาย คำว่า “ทรัพย์สิน” ในการกรอกแบบแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เป็นบทลงโทษทางการเมืองสำหรับผู้ฝ่าฝืน เกี่ยวกับการยื่นบัญชี ฯ ดังนั้น ผู้ที่กระทำการอันเป็นความผิดมาตรา ๒๕๕ จึงต้องเป็นกรณีที่ผู้ผู้นั้นมีความตั้งใจจริง ในการกระทำการอันเป็นความผิดนั้นเพื่อเตรียมการล่วงหน้าที่จะใช้เป็นข้ออ้างในภายหลังเมื่อมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

โดยมิชอบจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่กรณีและผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการหุ้นของกลุ่มสมรสที่ใช้ชื่อผู้อื่นถือแทน เพราะผู้ถูกร้องไม่ทราบมาก่อน พอทราบเรื่องได้ขอแสดงรายการเพิ่มเติมไว้ในคำชี้แจงที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อประธานอนุกรรมการตรวจสอบ ๑ รวมสามครั้ง เมื่อวันที่ ๑๔ วันที่ ๒๔ และวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ และการที่ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการหุ้นที่ผู้อื่นถือแทนกลุ่มสมรสผู้ถูกร้องเนื่องจากไม่ทราบนั้น ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ แก่ผู้ถูกร้อง เพราะเป็นหุ้นที่กลุ่มสมรสมีอยู่เดิม และได้มาจากการประกอบธุรกิจตามปกติ

๑๕. ผู้ร้องเคยตรวจสอบบัญชี ๑ ของผู้ถูกร้องแล้วแต่ไม่เคยทักท้วงว่าไม่ถูกต้องโดยบัญชีที่ยื่นครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ ที่ไม่ได้แสดงรายการหุ้นที่ผู้อื่นถือแทนกลุ่มสมรสของผู้ถูกร้อง ผู้ร้องตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินแล้ว ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเพิ่มเติมเฉพาะเงินฝากในธนาคารและยานพาหนะ ไม่ได้ให้ชี้แจงหรือสอบถามเรื่องการให้บุคคลอื่นถือหุ้นแทน ผู้ถูกร้องยื่นหนังสือชี้แจงเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ และวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ แล้ว และหลังจากนั้นเก้าวันผู้ถูกร้อง ยื่นบัญชี ครั้งที่ ๓ โดยนำข้อมูลของการยื่นบัญชี ๑ ครั้งที่ ๒ และยื่นชี้แจงเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ และ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เป็นหลัก แล้วปรับปรุงแก้ไขจำนวนทรัพย์สินให้เป็นปัจจุบัน

๑๖. ผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่ผู้อื่นถือแทนกลุ่มสมรสผู้ถูกร้องเนื่องจาก

(๑) นางกาญจนาภา หงษ์เหิน เลขานุการส่วนตัวของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง ผู้รวบรวมทรัพย์สินของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้องเข้าใจว่า ถ้าหลักฐานการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือหุ้น ไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง กลุ่มสมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่ปรากฏเป็นชื่อบุคคลอื่น ก็ไม่ต้องแสดงรายการ เพราะจะขัดกับเอกสารที่ระบุชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และในแบบบัญชีที่ยื่นครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ ไม่ได้อธิบายคำว่า “ทรัพย์สิน” ให้รวมถึงที่ผู้อื่นถือสิทธิแทนด้วย นางกาญจนาภา หงษ์เหิน จึงไม่ได้รวบรวมทรัพย์สินของกลุ่มสมรสนี้ให้นางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ ผู้กรอกรายการในบัญชี ๑ ของผู้ถูกร้อง แสดงให้เห็นว่า นางกาญจนาภา หงษ์เหิน เข้าใจผิดว่า ไม่ต้องกรอก/แสดงรายการทรัพย์สินที่ผู้อื่นถือไว้แทน

(๒) บัญชี ๑ ที่นางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ เลขานุการส่วนตัวของผู้ถูกร้อง ทำให้ในส่วนของผู้ถูกร้องถูกต้องแล้ว เพราะผู้ถูกร้องไม่มีทรัพย์สินให้บุคคลอื่นถือไว้แทน สำหรับในส่วนของกลุ่มสมรสนั้น เมื่อนางกาญจนาภา หงษ์เหิน ไม่ได้แจ้งนางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ จึงไม่ได้แสดงไว้ในบัญชี ๑ แสดงว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจแสดงรายการทรัพย์สินเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

(๓) ผู้ร้องตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงในบัญชี ฯ ที่ยื่นเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ แล้ว เห็นว่าถูกต้อง จึงลงประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๕๑ ง วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จึงถือว่า บัญชี ฯ ทั้งสองครั้งดังกล่าวเป็นอันยุติ

(๔) สำหรับบัญชีที่ยื่นครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ ที่อ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ที่บุคคลอื่นถือไว้แทน มีจำนวน ๖๔๖,๕๘๔,๓๘๔ บาท นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนทรัพย์สินทั้งหมดของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรที่แสดงไว้ซึ่งมีจำนวน รวม ๒๔,๘๕๕,๕๘๐,๐๐๐ บาท ที่ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงทรัพย์สินที่ให้ผู้อื่นถือไว้แทน มีจำนวนเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ ๒.๕ ของทรัพย์สินที่แสดงไว้เท่านั้น จึงไม่มีเหตุผลหรือมูลเหตุจูงใจที่ผู้ถูกร้องจะยื่นบัญชี ฯ เท็จหรือปกปิด ในขณะที่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนอื่น คือ นายสุทัศน์ เงินหมื่น ไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ ซึ่งมีอยู่จริง และมีจำนวนมากกว่าทรัพย์สินที่ยื่นบัญชี ฯ ไว้ถึง ๓ เท่า เมื่อมีการตรวจสอบพบประธานกรรมการ ป.ป.ช. กลับให้นายสุทัศน์ เงินหมื่น ยื่นแสดงรายการทรัพย์สินเพิ่มเติมได้ แต่กรณีของผู้ถูกร้องกลับพิจารณาและมีมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ เป็นเท็จ โดยไม่พิจารณาว่า จะอนุญาตให้ผู้ถูกร้อง ยื่นบัญชี ฯ เพิ่มเติมหรือไม่ และนายบัญญัติ บรรทัดฐาน ไม่ได้แจ้งหุ้นบริษัท ศรีสุวรรณเทรดดิ้ง จำกัด มูลค่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕ ของจำนวนเงินฝากในบัญชีธนาคารทั้งหมดที่แสดงไว้จำนวน ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ร้องวินิจฉัยว่า นายบัญญัติ บรรทัดฐาน ไม่มีความผิด จึงไม่เป็นธรรมกับผู้ถูกร้องอย่างยิ่ง

๑๗. ผู้ร้องไม่มีอำนาจกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องกระทำผิดกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ/หรือหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้ ทั้งนี้ เพราะเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ คือ การป้องกันปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือเพื่อมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ทำการโดยทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย มิได้มีเจตนารมณ์ให้ผู้ร้องทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (คณะกรรมการ ก.ล.ต.) หรือเป็นเจ้าพนักงานประเมินภาษี การที่ผู้ร้องอาศัยอำนาจที่ตนไม่มีอยู่ตามกฎหมาย มาพิจารณาและลงมติโดยฝ่าฝืนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญให้เป็นโทษแก่ผู้ถูกร้อง มติจึงไม่ชอบ และเป็นารุกล้ำสิทธิพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ถูกร้อง ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ กำหนดให้กระทำได้เท่าที่จำเป็นและจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งสิทธิไม่ได้

๑๘. ผู้ถูกร้องและคู่สมรสไม่ได้กระทำผิดต่อกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องและคู่สมรสมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า ดำเนินการโดยไม่สุจริตในการถือหุ้นบริษัทจำกัด และไม่ได้

รายงานการได้มาซึ่งหุ้นต่อคณะกรรมการ ก.ล.ด. เป็นการกล่าวอ้างลอยไม่มีข้อสนับสนุนทางกฎหมาย หรือข้อเท็จจริงประกอบ อีกทั้งผู้ร้องไม่มีอำนาจตรวจสอบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิด ต่อพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ การที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเรื่องนี้ ประกอบการพิจารณาลงมติ จึงเป็นการก้าวก่ายอำนาจขององค์กรอื่นๆ และเป็นการล่วงล้ำเข้าไปใน สิทธิส่วนบุคคลของผู้ร้อง อันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ

๑๕. ผู้ถูกร้องและคู่สมรสไม่ได้หลีกเลี่ยงภาษีเงินได้ การที่ผู้ร้องอ้างเหตุที่นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ได้รับหุ้นบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (มหาชน) จากคู่สมรส ของผู้ถูกร้องโดยเสนหา โดยนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ไม่ได้นำราคาหุ้นดังกล่าวรวมเป็นเงินได้เพื่อ เสียภาษีเงินได้นั้น ผู้ถูกร้องเห็นว่า การเสียภาษีเงินได้หรือไม่ เป็นหน้าที่ตามกฎหมายของนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ผู้ถูกร้องหรือคู่สมรสต้องแสดงในบัญชี ฯ ส่วนการซื้อขายหุ้นในตลาด หลักทรัพย์ ถ้าบุคคลธรรมดาเป็นผู้ซื้อหรือขายย่อมได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และยังไม่ปรากฏว่า เจ้าพนักงานประเมินได้ตรวจสอบหรือประเมินให้มีการเสียภาษีเงินได้จากการโอนหุ้น กรณีข้างต้น

ผู้ถูกร้องสรุปคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ดังนี้

(๑) ผู้ร้องซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่มีอำนาจในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐจะต้องมีความบริสุทธิ์ ปราศจากข้อครหา ทั้งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีอคติ หรือมีสายสัมพันธ์ ทางการเมืองกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แต่ผู้ร้องตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกร้องโดยไม่เป็นธรรม เลือกปฏิบัติ ไม่ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงตามระเบียบของผู้ร้องที่ได้วางไว้และเร่งรัดการประชุมและลงมติ ทั้ง ๆ ที่กรรมการ ผู้ร้องไม่ครบจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และการตรวจสอบก็เป็นไปหลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจาก ตำแหน่งนานเกือบสามปีแล้ว

(๒) ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกาศใช้ และบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญไม่ได้บังคับให้ต้องแสดงรายการทรัพย์สินและไม่ได้กำหนดโทษ ของการฝ่าฝืน ผู้ถูกร้องมาทำงานการเมืองเพื่อประเทศชาติ ไม่ได้เพื่อแสวงหาประโยชน์ แต่ผู้ร้องกลับ นำเอาการประกอบธุรกิจมาเป็นประเด็นทางการเมืองเพื่อปิดกั้นผู้ถูกร้อง และยั้มนำกฎหมายอื่นมาอ้างว่า ผู้ถูกร้องน่าจะกระทำความผิดทั้งที่ผู้ร้องไม่มีอำนาจ

ผู้ร้องโดยนายกล้านรงค์ จันทิก เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะผู้ได้รับมอบอำนาจ ให้เป็นตัวแทนผู้ร้องได้แถลงต่อศาลสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามคำร้อง และได้ส่งอ้างสำนวนการ ตรวจสอบของคณะทำงานที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีบันทึกคำให้การพยานบุคคล

ของผู้ถูกร้อง ๒๑ คน คือ ผู้ถูกร้อง คุณหญิงพจมาน ชินวัตร นางสาวบุญชู เหรียญประดับ นางยุพา เหรียญประดับ นางเรณู รุ่งสว่าง นายทิพวาร มั่งมีทรัพย์ นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี (นางดวงตา ประมูลเรือง) นางสาวทิพย์ วงศ์ภักดี นายเสาร์แก้ว ใจยา นางจิรวรรณ แสนวิเศษ นางคณีย์ บุรกลีกร นายวิชัย ช่างเหล็ก นายชัยรัตน์ เชียงพุกฤษ์ นายสมพร พงษ์สุวรรณ นายพรทิพย์ เชียงพุกฤษ์ นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง นายสุรเชียร จักรธรานนท์ นางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ นางกาญจนาภา หงษ์เหิน และนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ และผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง และผลการ ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ตลอดจนเอกสารและ หลักฐานต่างๆ ส่วนเรื่องคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา มีคุณสมบัติครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย เพราะได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด และบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ภายใน สิบห้าวันนับแต่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา และไม่ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัททั้งสองในวันที่ได้รับแต่งตั้ง เป็นกรรมการ ป.ป.ช.

ผู้ถูกร้องได้อ้างตนเองเป็นพยาน โดยยื่นคำให้การเป็นหนังสือต่อศาลเช่นเดียวกับพยานอื่นรวม ๘ คน คือ คุณหญิงพจมาน ชินวัตร นางกาญจนาภา หงษ์เหิน นางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ นายสุรเชียร จักรธรานนท์ นายศักรินทร์ ร่วมรังษี นายวิโรจน์ นวลแข นายสุวิทย์ มาไพศาลสิน และนายสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ และได้นำพยานมาเบิกความ ๑ ปาก คือ นายประสิทธิ์ ดำรงชัย โดยผู้ถูกร้องนำสืบว่า ประมาณปี ๒๕๓๕ ก่อนที่ผู้ถูกร้องจะเข้ามาทำงานทางการเมือง ผู้ถูกร้องทยอยโอนหุ้นที่ผู้ถูกร้อง ถืออยู่ในกิจการครอบครัว ให้คุณหญิงพจมาน ชินวัตร คู่สมรสของผู้ถูกร้องดำเนินการโดยวิธีการโอนหุ้น ลอยและส่งมอบใบหุ้นให้ไป เป็นให้สิทธิเด็ดขาดในหุ้นเหล่านั้นโอนไปเป็นของคู่สมรสของผู้ถูกร้อง คู่สมรสของผู้ถูกร้องนำหุ้นดังกล่าวโอนลอยไปให้บุคคลอื่นถือแทนโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ และผู้ถูกร้อง ไม่สอบถามถึงการดำเนินการเกี่ยวกับหุ้นเพราะไม่ใช่หุ้นของผู้ถูกร้องแล้ว สาเหตุที่ไม่มีรายการของ คู่สมรสผู้ถูกร้องที่ให้ผู้อื่นถือแทนในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง เป็นเพราะการทำบัญชี ๑ ทุกครั้งผู้ถูกร้องมอบหมายให้นางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ เลขานุการส่วนตัวของผู้ถูกร้องรวบรวม โดยประสานงานกับนางกาญจนาภา หงษ์เหิน เลขานุการส่วนตัวของคู่สมรสผู้ถูกร้อง และนางกาญจนาภา หงษ์เหิน เข้าใจผิดคิดว่า ไม่ต้องแสดงทรัพย์สินของคู่สมรสผู้ถูกร้องที่อยู่ในชื่อบุคคลอื่นด้วย เมื่อนางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ จัดทำบัญชีเสร็จ ก็นำมาให้ผู้ถูกร้องลงลายมือชื่อ ผู้ถูกร้องสอบถามนางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ ซึ่งรับรองว่าถูกต้อง ผู้ถูกร้องจึงลงลายมือชื่อให้โดยไม่ได้ตรวจสอบอีก การยื่นบัญชี ๑ ที่ผู้ถูกร้องถูกกล่าวหา

ครั้งแรก เป็นการยื่นในวันเดียวกันกับที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี เนื่องจากพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีลาออก ผู้ถูกร้องพ้นตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ต่อมาได้มีการยื่นบัญชี ๑ อีกสองครั้ง การยื่นบัญชี ๑ ทั้งสามครั้งเป็นการยื่นในระยะเวลาที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งแล้ว คู่สมรสของผู้ถูกร้องจึงไม่ได้สนใจต่อการยื่นบัญชี ๑ คงปล่อยให้ผ่านไปตามที่เลขานุการดำเนินการ เพราะไม่มีเหตุหรือประโยชน์ใด ๆ ที่ผู้ถูกร้องจะต้องปกปิด หรือมีเหตุสงสัยไปได้ว่า จะมุ่งหวังทำการทุจริตหรือคิดไม่ชอบ แสวงหาประโยชน์ใด ๆ จากการดำรงตำแหน่งได้เพราะพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองแล้ว และเมื่อผู้ถูกร้องทราบว่า มีทรัพย์สินบางรายการของกลุ่มสมรสที่ไม่ได้แจ้งไว้ ก็รีบขออนุญาตส่งเพิ่มเติมก่อนที่คณะอนุกรรมการตรวจสอบ ๑ จะตรวจสอบเสร็จ และรวมถึงทรัพย์สินที่อนุกรรมการตรวจสอบ ๑ มิได้ชี้แจงด้วย แต่ผู้ร้องไม่ได้นำคำขอของผู้ถูกร้องไปพิจารณาและริบสรุปมีมติว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงก่อนลงมติ

กรณีหุ้นบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด บริษัท เทเลอินโฟ มีเดีย จำกัด และบริษัท เพจเจอร์ เซลส์ จำกัด คุณหญิงพจมาน ชินวัตร โอนหุ้นให้บุคคลอื่นมีชื่อถือไว้แทน โดยนำหุ้นเหล่านั้นไปขายในตลาดหลักทรัพย์ ๑ บ้าง โอนให้บุคคลอื่นมีชื่อถือไว้แทนบ้าง เป็นการทำตามตามสิทธิในฐานะที่เป็นเจ้าของหุ้น และไม่เคียดคิดที่จะหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนการโอนหุ้นบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ ๑ ที่นางสาวดวงดาว วงศ์กักดี มีชื่อถือไว้แทนให้กับนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชายซึ่งร่วมก่อตั้งและบริหารบริษัท ๑ มาด้วยกัน จำนวน ๔,๕๐๐,๐๐๐ หุ้น เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ ๑ ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ ก็ไม่ได้มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้ ซึ่งสำนักงานตรวจสอบภาษีกรมสรรพากร ได้แจ้งผลการตรวจสอบว่า การกระทำดังกล่าวไม่มีผลต่อภาระภาษีและกรมสรรพากร ได้มีหนังสือตอบข้อหารือหนังสือ ที่ กค ๐๘๑๑/๔๕๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ สรุปได้ว่าการที่คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ให้ตัวแทนทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ๑ ไม่ขัดต่อประมวลรัษฎากร และมีสิทธิได้รับเครดิตในการคำนวณภาษี และก่อนที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ ได้เข้าใจโดยสุจริตว่า การซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์ ๑ เป็นกรณีที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ ทั้งกรณีนี้เป็น การแบ่งให้ตามสิทธิและธรรมจรรยา อย่างไรก็ตาม หากปรากฏในภายหลังว่า เป็นความเข้าใจผิดเป็นการละของนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ในฐานะผู้มีเงินได้ที่ต้องไปดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป การกระทำดังกล่าวได้กระทำไปโดยไม่ได้มีเจตนาหรือจงใจปกปิดรายการหุ้นที่ใช้ชื่อบุคคลอื่นถือแทน ซึ่งสามารถตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีเงินฝากได้ว่า เงินที่ใช้ในการซื้อหรืออาจจากการขายหุ้นรวมทั้งเงินปันผลจะนำเข้าในบัญชีเงินฝากของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงาน

สาขาวิชาชีพ โดยเลขานุการได้แสดงบัญชีเงินฝากนี้ไว้ในแบบบัญชี ๑ ของผู้ถูกร้องทุกครั้ง เป็นการแสดงถึงความสุจริตใจและไม่มีเจตนาหรือจงใจปกปิดรายการทรัพย์สินที่เป็นหุ้นของพยานในส่วนที่ให้บุคคลอื่นมีชื่อถือไว้แทน นอกจากนี้ เมื่อคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ให้เลขานุการรวบรวมทรัพย์สินในส่วนที่เป็นหุ้นที่บุคคลอื่นมีชื่อถือไว้แทน และผู้ถูกร้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงพร้อมทั้งขอแก้ไขโดยยื่นบัญชี ๑ เพิ่มเติมในส่วนของกลุ่มสมรส โดยยื่นก่อนที่คณะกรรมการตรวจสอบ ๑ และผู้ร้องจะมีคำวินิจฉัยซึ่งสามารถยื่นได้ตามนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๓/๒๕๕๓ แต่ผู้ร้องก็ไม่ได้พิจารณาการยื่นเพิ่มเติมแต่อย่างใด ทั้งที่ขณะนั้นเป็นการตรวจสอบทรัพย์สินในชั้นตอนปกติ ยังไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาต่อผู้ถูกร้อง

กรณีหุ้นบริษัท อินโฟ ลิงค์ จำกัด ที่ผู้ร้องพิจารณาข้อมูลการโอนหุ้นระหว่างผู้ถูกร้องและกลุ่มสมรสกับบุคคลอื่น แล้วสรุปว่า การโอนหุ้นกลับไปกลับมา เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องทราบถึงการมีบุคคลอื่นถือหุ้นแทน นั้น ข้อมูลดังกล่าวมีความผิดพลาดและเป็นซึ่งต่อมามีการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ซึ่งผู้ร้องก็ยอมรับในภายหลังว่า ข้อมูลที่ผู้ร้องอ้างข้างต้นเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง แต่ได้มีการนำข้อมูลที่ไม่ถูกต้องนี้มาเป็นมูลแห่งการวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องทราบถึงการที่มีบุคคลอื่นถือหุ้นแทน ซึ่งเป็นการวินิจฉัยที่ไม่เป็นธรรม

กรณีบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด คุณหญิงพจมาน ชินวัตร มอบหมายให้นายสุรเชียร จักรธรานนท์ กรรมการผู้อำนวยการของกลุ่มบริษัท แอสเสท ๑ ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ไปเจรจากับผู้บริหารของบริษัท อัลไพน์ เรยลเอสเตท จำกัด ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริง แต่ตกลงกันไม่ได้ ต่อมาผู้ถูกร้องบอกคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ว่า ได้พบนายเสนาะ เทียนทอง ทราบว่า ผู้ขายยอมลดราคากลางแล้วจึงมอบให้นายสุรเชียร จักรธรานนท์ ไปเจรจาอีกครั้งหนึ่ง และตกลงกันทำเป็นบันทึกข้อตกลงจะซื้อขายระหว่างบริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด ซึ่งคุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกับนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ กับ บริษัท อัลไพน์ เรยลเอสเตท จำกัด ซึ่งคุณหญิงพจมาน ชินวัตร บอกผู้ถูกร้องว่า บริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด เป็นผู้ซื้อแต่ต่อมาเนื่องจากบริษัท อัลไพน์ เรยลเอสเตท จำกัด มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงินอยู่หลายแห่งซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ปรส. โดยมีบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด เป็นผู้ค้ำประกันหนี้ซึ่งผู้ขายจะต้องปลดภาระค้ำประกันใดๆ ในทรัพย์สินของบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด ในฐานะที่เป็นเจ้าของสนามกอล์ฟอัลไพน์ให้ผู้ซื้อด้วย ดังนั้น เพื่อให้การเจรจาประนอมหนี้เป็นไปโดยเรียบร้อยและรวดเร็ว นายสุรเชียร จักรธรานนท์ จึงแนะนำให้คุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นผู้ซื้อเองแทนบริษัทคู่สัญญาเดิม แล้วให้บุคคลอื่นถือหุ้นแทนคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ซึ่งผู้ถูกร้องไม่ทราบถึงความ

เปลี่ยนแปลงนี้และการซื้อขายสนามกอล์ฟรายนี้ เกิดขึ้นก่อนวันครบหนึ่งปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งเพียงสองเดือน มิได้มีเจตนาจะแอบแฝง หรือมีความประสงค์จะปกปิดแต่อย่างใด และเป็นการซื้อขายจากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองมาแล้วเกือบหนึ่งปี

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐาน ที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑. ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๓ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแล้ว ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย ลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็วแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาและพิพากษาคดีหลังการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

มาตรา ๒๕๔ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกระทำความผิดดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไปและเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑๗ วรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องว่าผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องและศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หลายประการ ซึ่งจะได้หยิบยกข้อกฎหมายดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยตามลำดับดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ถูกร้องไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ เห็นว่า ผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีในสมัยที่พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ ก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้บังคับในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้บังคับแล้ว รัฐธรรมนูญมีบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงได้รับผลตามบทเฉพาะกาลดังกล่าวให้เป็นรองนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมทั้งรัฐมนตรีมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่เป็นกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญได้ จึงต้องถือว่าวันที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้คือวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นวันเริ่มต้นเข้ารับตำแหน่งของรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ผู้ถูกร้องจึงทราบดีว่าผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีดังกล่าวกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ต่อผู้ร้อง นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีครั้งที่สองกรณีพ้นตำแหน่งเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ และครั้งที่สามกรณีพ้นตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ ต่อผู้ร้องแล้ว ข้อต่อสู้ว่า ผู้ถูกร้องไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ จึงฟังไม่ขึ้น

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องไม่อยู่ในบังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ชื่อว่าเป็นรัฐธรรมนูญของประชาชนฉบับปฏิรูปการเมือง มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเปลี่ยนแปลงต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิมหลายประการ ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การปฏิรูปการเมืองให้ดีขึ้นและต้องการนักการเมืองที่โปร่งใส บริสุทธ์และมีความสง่าผ่าเผย มีหลักการป้องกันและขจัดนักการเมืองทุจริต คอร์รัปชัน โดยเฉพาะการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งทางการเมืองแสวงประโยชน์โดยมิชอบ โดยมีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมทั้งรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่งให้ยื่นภายในสามสิบวัน กรณีพ้นจากตำแหน่งให้ยื่นอีก ๒ ครั้ง คือ พ้นตำแหน่งแล้วให้ยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นตำแหน่งหนึ่งปี จึงสรุปได้ว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินรวม ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรก ตอนเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่สองตอนออกจากตำแหน่ง และครั้งที่สามเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี ประกอบกับมาตรา ๒๕๓ บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อได้รับบัญชี ฯ ของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีแล้ว ต้องเปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นทั้งหมดทั้งสามครั้งด้วย เมื่อตรวจสอบการยื่นบัญชีของผู้พ้นตำแหน่งหรือตายตามมาตรา ๒๕๔ ให้ตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน หากพบว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ส่งเรื่องไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป และมาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า หากการตรวจพบปรากฏว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ผู้นั้นต้องรับโทษคือพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่น หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีอาการกระทำความผิด และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง จึงเห็นได้ว่า การลงโทษตามมาตรา ๒๕๕ แตกต่างและเป็นคนละเรื่องกับการลงโทษตามมาตรา ๒๕๕ ดังนั้น การลงโทษตามมาตรา ๒๕๕ ใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งสามครั้งคือ ยื่นกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นตำแหน่ง และกรณีพ้นตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี ฯ ที่ยื่นทุกครั้ง เมื่อการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่สองและครั้งที่สามเป็นกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วและการตรวจสอบพบว่าการจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หากผู้ยื่นบัญชี ฯ ไม่ต้องรับโทษแล้ว จะเกิดช่องว่างของกฎหมาย และการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่พ้นตำแหน่งไปแล้วก็จะไม่ประสบผลสำเร็จตามหลักการที่วางไว้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ว่า นายโกศล ศรีสังข์ ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชิงชัย มงคลธรรม) ตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ นายโกศล ศรีสังข์ ต่อสู้ว่า ไม่ต้องรับผิดชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วินิจฉัยว่า นายโกศล ศรีสังข์ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ โดยต้องยื่นถึงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แม้พ้นตำแหน่งในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แล้ว ก็ยังมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ด้วย เมื่อไม่ยื่นภายในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ นายโกศล ศรีสังข์ จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และคำวินิจฉัยที่ ๒๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ว่า นายมะฮูเซ็น มะสุยี ดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ พร้อมพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ผู้สั่งแต่งตั้ง นายมะฮูเซ็น มะสุยี ต่อสู้ว่าได้ยื่นบัญชี ฯ ทางไปรษณีย์กัณฑ์ลงทะเบียน ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แต่สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ได้รับ แม้อ้างว่าได้ยื่นบัญชี ฯ หลังพ้นจากตำแหน่งแล้ว วินิจฉัยว่า นายมะฮูเซ็น มะสุยี จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ คำวินิจฉัยว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ใช้บังคับรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่พ้นตำแหน่งแล้วด้วย จึงถือว่ายุติ จะวินิจฉัยให้เป็นอย่างอื่นไม่ได้ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ไม่ได้กำหนดอายุความการตรวจสอบไว้ ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขณะดำรงตำแหน่ง ส่วนผู้พ้นตำแหน่งต้องใช้มาตรา ๒๕๔ เท่านั้น และกรณีของผู้ถูกร้องพ้นอายุความสองปีที่จะดำเนินคดี เรื่อง ร่ำรวยผิดปกติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๕ วรรคสอง จึงฟังไม่ขึ้น

ข้อ ๓ มติของผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา กรรมการ ป.ป.ช. ขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๓) ทำให้ถือว่าคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. มาแต่ต้น ผู้ถูกร้องอ้างว่าคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา มีชื่อดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด และบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด โดยไม่ได้ลาออก จากกรรมการดังกล่าวภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา และได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท ดังกล่าวขณะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ ว่า คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ได้ลาออกจากกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา และไม่ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด ขณะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำ ส่วนการดำรงตำแหน่ง กรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ปราบฏว่า คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ได้ลาออกจาก กรรมการบริษัทเมื่อต้นเมษายน ๒๕๕๒ และที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ได้มีมติให้คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด และได้ไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนเพิ่มเติมรายการ และได้ออก หนังสือรับรองให้เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ไม่ได้เป็น กรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ แล้ว การที่ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ได้ลงชื่อเป็นผู้ทำบัญชีของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ในงบดุล งบกำไรขาดทุน และกำไรสะสมในปี ๒๕๕๒ เห็นว่า คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ไม่ได้เป็นลูกจ้างของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด และเป็นการลงชื่อรับรองงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนในรอบปี ๒๕๕๒ ตามแบบ ซึ่งได้เคยลงชื่อรับรองในเอกสารดังกล่าวมาหลายปี ก่อนลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด เท่านั้น เนื่องจากคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เป็นกรรมการในช่วงมกราคม ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒ จึงฟังได้ว่า คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ได้ลาออกจากกรรมการ บริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา และไม่ได้ดำรงตำแหน่ง กรรมการบริษัทและไม่ได้เป็นลูกจ้างผู้ทำบัญชีบริษัทดังกล่าวขณะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. สรุปแล้ว คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่ได้ฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๓) มติของผู้ร้องจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ข้อ ๔ ผู้ร้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรีบร้อน ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องไม่ได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม และเป็นการขัดต่อระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๑ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๒๑ วรรคสอง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ตามวรรคหนึ่งกำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบดังกล่าวให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับได้จนกว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะมีผลใช้บังคับ” ดังนั้นระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว และประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จึงใช้บังคับได้จนถึงก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ คือระเบียบดังกล่าวใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ก็ถูกยกเลิกไปโดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๑ วรรคสอง ปรากฏว่าผู้ถูกร้องถูกคณะกรรมการตรวจสอบให้ชี้แจงข้อเท็จจริง และผู้ถูกร้องได้ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการตรวจสอบเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ จึงเห็นได้ว่าขณะที่คณะกรรมการตรวจสอบดำเนินการเพื่อเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๑ ที่กำหนดให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ถูกยกเลิกแล้ว ข้ออ้างว่าผู้ร้องดำเนินการไม่เป็นธรรม และขัดต่อระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๑ จึงรับฟังไม่ได้

สรุปแล้ว ประเด็นข้อกฎหมายที่ผู้ถูกร้องยกขึ้นต่อสู้ทั้ง ๔ ข้อล้วนฟังไม่ขึ้น ส่วนประเด็นข้อกฎหมายอื่น เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

ประเด็นหลักแห่งคดีที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ ข้อเท็จจริงฟังได้จากพยานหลักฐานของผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง

กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง ผู้ร้องได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องยื่น พบว่าผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและของคู่สมรสที่อยู่ในชื่อบุคคลอื่นรวม ๕ คน เป็นหุ้นบริษัทต่างๆ ทั้งในตลาดหลักทรัพย์และนอกตลาดหลักทรัพย์รวม ๑๓ บริษัท ปรากฏรายละเอียดดังนี้

๑. กรณีเข้ารับตำแหน่ง ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่นรวม ๕ คน เป็นหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน ๕ บริษัท มูลค่า ๒,๒๒๕,๓๘๖,๑๔๑ บาท และเป็นหุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์ จำนวน ๗ บริษัท มูลค่า ๑๔๖,๓๔๐,๑๓๐ บาท รวม ๑๒ บริษัท มูลค่า ๒,๓๗๑,๗๒๖,๒๗๑ บาท ได้แก่

(๑) บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

นายชัยรัตน์ เชียงพุกภัย ยามรักษาความปลอดภัย จำนวน ๑,๖๕๗,๖๐๐ หุ้น
หุ้นละ ๑๕๗ บาท (๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐) มูลค่า ๒๖๐,๒๔๓,๒๐๐ บาท

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี คนเลี้ยงบุตร จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๕๗ บาท
มูลค่า ๗๘๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

นางสาวบุญชู เจริญประดับ แม่บ้าน จำนวน ๒,๘๕๑,๗๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๕๗ บาท
มูลค่า ๔๔๖,๑๔๖,๕๐๐ บาท

นายวิชัย ช่างเหล็ก คนขับรถ จำนวน ๔๕,๗๖๓ หุ้น หุ้นละ ๑๕๗ บาท
มูลค่า ๗,๑๑๒,๗๕๑ บาท

รวมมูลค่า ๑,๔๕๕,๒๐๒,๘๕๑ บาท

(๒) บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๔๐,๒๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๔.๒๕ บาท
(๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐) มูลค่า ๕๗๒,๘๕๐ บาท

(๓) บริษัท อินโฟรเซล เทเลคอม จำกัด (มหาชน)

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๑,๗๑๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท
มูลค่า ๑๗,๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

นายชัยรัตน์ เชียงพุกภัย จำนวน ๒,๗๗๘,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๒๕๐ บาท
มูลค่า ๖๙๔,๕๕๐,๐๐๐ บาท

นายพรทิพย์ เชียงพุกษ์ คนขับรถ จำนวน ๓,๘๐๐ หุ้น หุ้นละ ๒๕๐ บาท
มูลค่า ๙๕๐,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๖๕๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๕) บริษัท ยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๑,๐๘๔,๒๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๒ บาท
มูลค่า ๑๓,๐๑๐,๔๐๐ บาท

(๖) บริษัท เอสซี แอสเสท จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท
มูลค่า ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๒,๕๕๕,๕๗๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท
มูลค่า ๒๕,๕๕๕,๗๐๐ บาท

นางฉวี บุรกลีกร เพื่อนคุณหญิงพจมาน ชินวัตร จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น
หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๙๕,๕๕๕,๗๐๐ บาท

(๗) บริษัท อุดมวรรณ จำกัด

นายพรทิพย์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๖๓๘ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า
๖๓๘,๐๐๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า ๑,๐๐๐ บาท

นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า ๑,๐๐๐ บาท

(๘) บริษัท เพจเจอร์ เซลส์ จำกัด

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๒,๕๕๕,๕๘๔ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า
๒๕,๕๕๕,๘๘๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๕๐ บาท

นายวันชัย เชียงพุกษ์ คนส่งเอกสาร จำนวน ๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๕๐ บาท

นายพรทิพย์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๒ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๒๐ บาท

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๒ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๒๐ บาท

รวมมูลค่า ๒๕,๕๕๕,๙๘๐ บาท

LIRT

(๕) บริษัท เอ็น. ซี. ซี. แมนเนทเมนท์ แอนด์ ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๐) บริษัท บางกอกเทลคอม เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด

นายวิชัย ช่างเหล็ก จำนวน ๕๕๕,๕๕๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๕,๕๕๕,๕๕๐ บาท

นางคณีย์ บุรกลีกร จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๑๐ บาท

รวมมูลค่า ๕,๕๕๕,๕๕๐ บาท

(๑๑) บริษัท ดาต้าไพโรเซสซิงโชน ดีเวลลอปเปอร์ จำกัด

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท

นายพรทิพย์ เชียงพุกภัย จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพุกภัย จำนวน ๔๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๔๕,๐๐๐ บาท

นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ จำนวน ๔๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๔๕,๐๐๐ บาท

นายวันชัย เชียงพุกภัย จำนวน ๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๕,๐๐๐ บาท

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๕,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๗๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๒) บริษัท เทเลอินโฟ มีเดีย จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ นายชัยรัตน์ เชียงพุกภัย นายวิชัย ช่างเหล็ก นายมานัส ใจยา นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี และนางคณีย์ บุรกลีกร คนละ ๑๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า คนละ ๑๐๐ บาท รวมมูลค่า ๖๐๐ บาท

๒. กรณีพ้นจากตำแหน่ง ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่นรวม ๕ คน เป็นหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน ๕ บริษัท มูลค่า ๑,๓๗๖,๗๕๕,๔๒๗ บาท และเป็นหุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์ จำนวน ๗ บริษัท มูลค่า ๑๔๖,๓๔๐,๑๓๐ บาท รวม ๑๒ บริษัท มูลค่า ๑,๕๒๓,๐๙๕,๕๕๗ บาท ได้แก่

(๑) บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๓,๓๕๑,๗๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๒๕ บาท

(๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐) มูลค่า ๔๓๑,๐๗๕,๓๐๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๑,๖๕๗,๖๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๒๕ บาท มูลค่า
๒๑๓,๘๓๐,๕๐๐ บาท

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๓,๓๕๑,๗๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๒๕ บาท

(๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐) มูลค่า ๔๓๑,๐๗๕,๓๐๐ บาท

นายวิชัย ช่างเหล็ก จำนวน ๕๕,๗๖๓ หุ้น หุ้นละ ๑๒๕ บาท มูลค่า
๖,๙๖๕,๕๒๗ บาท

รวมมูลค่า ๖๕๑,๓๒๕,๑๒๗ บาท

(๒) บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๕๐,๒๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า

๕๐๒,๐๐๐ บาท

(๓) บริษัท อินโฟร์เซิล เทเลคอม จำกัด (มหาชน)

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๑,๗๑๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า

๑๗,๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๒,๗๗๘,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๒๕๐ บาท มูลค่า

๖๙๔,๕๕๐,๐๐๐ บาท

นายพรทิพย์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๓,๘๐๐ หุ้น หุ้นละ ๒๕๐ บาท มูลค่า

๙๕๐,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๖๙๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๕) บริษัท ยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ จำนวน ๑,๐๘๔,๒๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๑.๕๐ บาท

มูลค่า ๑๒,๔๖๘,๓๐๐ บาท

(๖) บริษัท เอสซี แอสเสท จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท

มูลค่า ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

LIRT

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๒,๕๕๕,๕๗๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า
๒๕,๕๕๕,๗๐๐ บาท

นางคนิษฐ์ บุรกลีกร จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า
๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๕๕,๕๕๕,๗๐๐ บาท

(๗) บริษัท อุดมวรรณ จำกัด

นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๖๓๘ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า
๖๓๘,๐๐๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า ๑,๐๐๐ บาท

นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า ๑,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๖๔๐,๐๐๐ บาท

(๘) บริษัท เพจเจอร์ เซลส์ จำกัด

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๒,๕๕๕,๕๘๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า
๒๕,๕๕๕,๘๕๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๕๐ บาท

นายวันชัย เชียงพฤกษ์ จำนวน ๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๕๐ บาท

นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๒ หุ้น หุ้นละ ๒๐ บาท มูลค่า ๒๐ บาท

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๒ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๒๐ บาท

รวมมูลค่า ๒๕,๕๕๕,๙๘๐ บาท

(๙) บริษัท เอ็น. ซี. ซี. แมนเนทमेंท์ แอนด์ ดีเวลลอปमेंท์ จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า
๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๐) บริษัท บางกอกเทลคอม เอ็นจิเนียริง จำกัด

นายวิชัย ช่างเหล็ก จำนวน ๕๕๕,๕๘๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๕,๕๕๕,๘๕๐
บาท

นางคนิษฐ์ บุรกลีกร จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๑๐ บาท

รวมมูลค่า ๕,๕๕๕,๘๕๐ บาท

LIRT

(๑๑) บริษัท ดาด้าโพรเซสซิงโซน ดีเวลลอปเปอร์ จำกัด

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า
๓๐๐,๐๐๐ บาท

นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า
๓๐๐,๐๐๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๔๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๔๕,๐๐๐
บาท

นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ จำนวน ๔๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๔๕,๐๐๐ บาท

นายวันชัย เชียงพฤกษ์ จำนวน ๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๕,๐๐๐ บาท

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๕,๐๐๐
บาท

รวมมูลค่า ๗๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๒) บริษัท เทเลอินโฟ มีเดีย จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ นายวิชัย ช่างเหล็ก
นายมานัส ใจยา นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี และนางदनีย์ บุรกลีกร คนละ ๑๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท
มูลค่าคนละ ๑๐๐ บาท รวม ๖๐๐ บาท

๓. กรณีพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี ยี่แปดปีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ ไม่แสดงรายการ
ทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่นรวม ๕ คน เป็นหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
จำนวน ๕ บริษัท มูลค่า ๑๗,๘๕๔,๖๐๐ บาท และเป็นหุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์ จำนวน ๘ บริษัท
มูลค่า ๖๒๕,๑๓๕,๖๘๓ บาท รวม ๑๓ บริษัท มูลค่า ๖๔๖,๕๘๔,๒๘๓ บาท ได้แก่

(๑) บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๔๐,๒๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๘ บาท (๑๒
พฤศจิกายน ๒๕๕๑) มูลค่า ๗๒๓,๖๐๐ บาท

(๒) บริษัท อินโฟร์เซิล เทเลคอม จำกัด (มหาชน)

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๑,๗๑๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า
๑๗,๑๐๐,๐๐๐ บาท

LIRT

(๓) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๑๐๐ หุ้น หุ้นละ ๒๑๐ บาท มูลค่า ๒๑,๐๐๐

บาท

(๔) บริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด

นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๒๔,๘๕๕,๕๘๗ หุ้น มูลค่า ๑๖๖,๖๖๖,๕๘๐

บาท

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๒๔,๘๕๕,๕๘๖ หุ้น มูลค่า ๑๖๖,๖๖๖,๕๗๓

บาท

นายวิชัย ช่างเหล็ก จำนวน ๒๔,๘๕๕,๕๘๗ หุ้น มูลค่า ๑๖๖,๖๖๖,๕๘๐ บาท

รวมมูลค่า ๔๕๕,๕๕๕,๗๓๓ บาท (๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑)

(๕) บริษัท เอสซี แอสเสท จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๒,๕๕๕,๕๗๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๒๕,๕๕๕,๗๐๐ บาท

นางคณีย์ บุรกลีกร จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๕๕,๕๕๕,๗๐๐ บาท

(๖) บริษัท อุดมวรรณ จำกัด

นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๖๓๘ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า ๖๓๘,๐๐๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า ๑,๐๐๐ บาท

นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑,๐๐๐ บาท มูลค่า ๑,๐๐๐ บาท

รวมมูลค่า ๖๔๐,๐๐๐ บาท

(๗) บริษัท เพจเจอร์ เซลส์ จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๗๗๕,๕๕๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๗,๗๕๕,๕๕๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๑๐ บาท
นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๑๐ บาท
นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๑๐ บาท
รวมมูลค่า ๓,๗๕๕,๕๘๐ บาท

(๘) บริษัท เอ็น. ซี. ซี. แมนเนทमेंท์ แอนด์ ดีเวลลอปमेंท์ จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า
๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๙) บริษัท บางกอกเทลคอม เอ็นจิเนียริง จำกัด

นายวิชัย ช่างเหล็ก จำนวน ๕๕๕,๕๘๕ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๕,๕๕๕,๘๕๐ บาท
นางดنی๋ บุรกลีกร จำนวน ๑ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท มูลค่า ๑๐ บาท
รวมมูลค่า ๕,๕๕๕,๘๕๐ บาท

(๑๐) บริษัท ดาด้าไพโรเซสซิงโซน ดีเวลลอปเปอร์ จำกัด

นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า
๓๐๐,๐๐๐ บาท

นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า
๓๐๐,๐๐๐ บาท

นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ จำนวน ๔๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๔๕,๐๐๐
บาท

นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ จำนวน ๔๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๔๕,๐๐๐ บาท
นายวันชัย เชียงพฤกษ์ จำนวน ๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๕,๐๐๐ บาท
นางสาวบุญชู เจริญประดับ จำนวน ๕๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท มูลค่า ๕,๐๐๐
บาท

รวมมูลค่า ๗๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๑) บริษัท เทเลอินโฟ มีเดีย จำกัด

นางสาวบุญชู เจริญประดับ นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ นายวิชัย ช่างเหล็ก
นายมานัส ใจยา นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี และนางดนี๋ บุรกลีกร คนละ ๗ หุ้น หุ้นละ ๑๐ บาท
มูลค่าคนละ ๗๐ บาท รวมมูลค่า ๔๒๐ บาท

จากรายละเอียดของการถือหุ้นในบริษัทต่างๆ ที่ใช้ชื่อบุคคลอื่นแทน และผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อผู้ร้อง มีดังนี้

๑. นางสาวบุญชู เจริญประดับ แม่บ้าน ถือหุ้นแทน จำนวน ๕ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๕๐๘,๘๒๔,๘๗๐ บาท ครั้งที่สอง ๔๕๓,๕๘๖,๔๒๐ บาท ครั้งที่สาม ๒๔๒,๒๕๕,๒๐๐ บาท

๒. นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ ยามรักษาความปลอดภัย ถือหุ้นแทน จำนวน ๘ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๕๖๗,๘๔๕,๗๕๐ บาท ครั้งที่สอง ๕๒๐,๘๕๔,๘๕๐ บาท ครั้งที่สาม ๑๖๖,๗๑๒,๖๖๐ บาท

๓. นางสาวดวงตา วงศ์กักดี คนเลี้ยงบุตร ถือหุ้นแทน จำนวน ๕ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๘๔๕,๒๕๕,๖๕๐ บาท ครั้งที่สอง ๖๐,๒๕๕,๖๕๐ บาท ครั้งที่สาม ๓๐,๒๕๕,๗๕๐ บาท

๔. นายวิชัย ช่างเหล็ก คนขับรถ ถือหุ้นแทน จำนวน ๔ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๑๗,๘๑๒,๗๓๑ บาท ครั้งที่สอง ๑๖,๔๑๕,๓๖๗ บาท ครั้งที่สาม ๑๗๖,๖๖๖,๔๘๓ บาท

๕. นายพรทิพย์ เชียงพุกษ์ คนขับรถ ถือหุ้นแทน จำนวน ๔ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๑,๘๘๘,๐๒๐ บาท ครั้งที่สอง ๑,๘๘๘,๐๒๐ บาท ครั้งที่สาม ๕๕๕,๐๑๐ บาท

๖. นางคนีย์ บุรกลีกร เพื่อนคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ถือหุ้นแทน จำนวน ๓ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๓๐,๐๐๐,๑๑๐ บาท ครั้งที่สอง ๓๐,๐๐๐,๑๑๐ บาท ครั้งที่สาม ๓๐,๐๐๐,๐๘๐ บาท

๗. นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ คนทำความสะอาด ถือหุ้นแทน จำนวน ๒ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๔๖,๐๐๐ บาท ครั้งที่สอง ๔๖,๐๐๐ บาท ครั้งที่สาม ๔๖,๐๐๐ บาท

๘. นายวันชัย เชียงพุกษ์ คนส่งเอกสาร ถือหุ้นแทน จำนวน ๒ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๕,๐๕๐ บาท ครั้งที่สอง ๕,๐๕๐ บาท ครั้งที่สาม ๕,๐๐๐ บาท

๙. นายมานัส ใจยา คนสวน ถือหุ้นแทน จำนวน ๑ บริษัท รวมมูลค่าในการยื่นครั้งแรก ๑๐๐ บาท ยื่นครั้งที่สอง ๑๐๐ บาท ยื่นครั้งที่สาม ๗๐ บาท

บุคคลผู้ใกล้ชิดที่ถูกใส่ชื่อแทนในใบหุ้นและมีมูลค่าหุ้นเกินหนึ่งล้านบาท คือ นางสาวบุญชู เจริญประดับ แม่บ้าน นายชัยรัตน์ เชียงพุกษ์ ยามรักษาความปลอดภัย นางสาวดวงตา วงศ์กักดี คนเลี้ยงบุตร นายวิชัย ช่างเหล็ก คนขับรถ นายพรทิพย์ เชียงพุกษ์ คนขับรถ และนางคนีย์ บุรกลีกร เพื่อนของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ส่วนที่มีมูลค่าหุ้นไม่ถึงหนึ่งล้านบาท คือ นายสวัสดิ์ ชิงรัมย์ คนทำความสะอาด นายวันชัย เชียงพุกษ์ คนส่งเอกสาร และนายมานัส ใจยา คนสวน และหุ้นของ

บริษัทที่ให้บุคคลอื่นใส่ชื่อเป็นเจ้าของแทนที่มีมูลค่ามาก ได้แก่ หุ่นของบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัท อินโฟริเซล เทเลคอม จำกัด (มหาชน) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท ยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด บริษัท เพจเจอร์ เซลส์ จำกัด บริษัท เอ็น. ซี. ซี. แมนเนทเมนท์ แอนด์ ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด บริษัท บางกอกเทเลคอม เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด และบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สपोर्टคลับ จำกัด

การดำเนินธุรกิจของผู้ถูกร้อง ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้เริ่มต้นประกอบธุรกิจในครอบครัว โดยร่วมมือกันระหว่างผู้ถูกร้อง ภริยา และนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชายบุญธรรมของภริยา ได้ก่อตั้งบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และได้ร่วมกันดำเนินกิจการจนเจริญเติบโต แผ่ขยายไปจนถึงปัจจุบัน มีบริษัททั้งหมด ๖๕ บริษัท บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๖ ทะเบียนเลขที่ ๒๕๑๖/๒๕๒๖ ครั้งแรก ใช้ชื่อว่าบริษัท ซินวัตร คอมพิวเตอร์ เซอร์วิส แอนด์ อินเวสเมนต์ จำกัด ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ซินวัตร คอมพิวเตอร์ จำกัด และบริษัท ซินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด ตามลำดับ ได้แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จนถึงปัจจุบัน บริษัทนี้ เมื่อแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดมีทุนจดทะเบียน ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มูลค่าหุ้นละ ๑๐ บาท และในช่วงที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีทุนจดทะเบียน ๑,๓๘๖,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐ บาท

ปัญหาว่า หุ่นของบริษัทต่างๆ ที่อยู่ชื่อของบุคคลผู้ใกล้ชิดดังกล่าวที่ผู้ร้องตรวจพบเป็นทรัพย์สินของผู้ถูกร้องหรือของคุณหญิงพจมาน ซินวัตร ผู้ถูกร้องอ้างว่า หุ่นทั้งหมดเป็นของภริยา โดยผู้ถูกร้องและคุณหญิงพจมาน ซินวัตร ภริยาได้ให้การต่อศาลว่า เมื่อผู้ถูกร้องจะเล่นการเมือง ผู้ถูกร้องได้วางมือทางธุรกิจให้ภริยาเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการโอนลอยทรัพย์สินซึ่งเป็นหุ้น ให้แก่คุณหญิงพจมาน ซินวัตร ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๓๕ จากเดิมที่ได้มีการแบ่งหน้าที่ในการบริหารกิจการในกลุ่มบริษัทโดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้ ผู้ถูกร้องมีภาระหน้าที่ในการคิดและวางแผนนโยบายในการดำเนินธุรกิจทั้งหมด คุณหญิงพจมาน ซินวัตร มีภาระหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านการเงิน การลงทุน การจัดตั้งบริษัทใหม่ การบริหารบุคคลและธุรการทั่วไป และนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านการตลาด เมื่อแบ่งหน้าที่แล้วจะไม่เข้าไปก้าวกายแทรกแซงหน้าที่หรือแม้แต่วิธีการทำงาน ของกันและกัน ก่อนที่ผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๗ ผู้ถูกร้องได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการรวม ๖ บริษัท ได้แก่ บริษัท ซินแซทเทลไลท์

จำกัด (มหาชน) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท ยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๗ ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท อินโฟเซลส์ เทเลคอม จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๕ และลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท เอส ซี เค จำกัด เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๗ หุนที่ผู้ถูกร้องลงชื่อโอนลอยให้นั้น คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ได้เอาไปใส่ชื่อคนใกล้ชิดเป็นผู้ถือหุ้น รับกับคำให้การของบุคคลที่มีชื่อถือหุ้นแทนว่า พวกตนได้รับการร้องขอจากคุณหญิงพจมาน ชินวัตรว่าจะขอให้ชื่อถือหุ้นแทน และต่อมานางกาญจนาภา หงษ์เหิน เลขานุการส่วนตัวของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ได้นำเอกสารต่างๆ มาให้ลงชื่อ พวกตนได้ลงชื่อโดยไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับไปมีชื่อถือหุ้น ในบริษัทต่าง ๆ เลย หุนดังกล่าวเป็นของใคร พวกตนไม่ทราบ นอกจากถือหุ้นแทนแล้ว บางคนได้มีชื่อเป็นกรรมการในบริษัทต่างๆ ด้วย เช่น นางณีนีย์ บุรกลีกร เป็นกรรมการในบริษัท อุดมวรรณ จำกัด และบริษัท โอ เอ โอ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด นางสาวบุญชู เจริญประดับ เป็นกรรมการในบริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด และบริษัท โอ เอ โอ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และนางสาวดวงตา วงศ์ภักดี เป็นกรรมการในบริษัท โอ เอ โอ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และบริษัท เพจเจอร์ เซลส์ จำกัด โดยที่บุคคลเหล่านั้น ยืนยันว่า ไม่ได้รับประโยชน์หรือเงินในฐานะผู้ถือหุ้นแทนหรือเป็นกรรมการเลย ไม่เคยเข้าบริหารกิจการ และไม่รู้รายละเอียดของการบริหารงานในบริษัทเหล่านั้น เมื่อมีการจ่ายเงินปันผลประจำปีแก่ผู้ถือหุ้นแทน เงินปันผลถูกนำเข้าบัญชีเงินฝากของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ตลอดจนการซื้อขายหุนที่ถือหุ้นแทน เงินค่าซื้อหุนและขายหุนถูกส่งจ่ายและเข้าบัญชีของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร บัญชีกระแสรายวัน เลขบัญชี ๑๑๑-๓๐๒-๐๓๐๑ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานสาขารัชโยธิน และโดยวิธีการตัดโอนเงินอัตโนมัติจากบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ บัญชีเลขที่ ๑๑๑-๘๐๐๐๕๖๑๖๕ ธนาคารเดียวกัน พยานหลักฐานของผู้ถูกร้องนำเชื่อถือ มีน้ำหนักรับฟังข้อเท็จจริงฟังได้ว่าหุนที่ใช้ชื่อผู้ใกล้ชิดถือแทน ที่ผู้ร้องตรวจพบเป็นทรัพย์สินของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร คู่สมรสของผู้ถูกร้อง ไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง

ปัญหาต่อไปว่า เหตุใดจึงต้องใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนผู้ถูกร้องและคู่สมรส แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ไม่ได้บัญญัติว่าเจตนาพิเศษหรือมูลเหตุจงใจในการปกปิดทรัพย์สินเป็นสาระสำคัญขององค์ประกอบความผิด แต่เนื่องจากการปกปิดทรัพย์สินเป็นเรื่องที่กระทำโดยไม่เปิดเผยและกระทำมานาน การพิจารณาถึงเหตุของการกระทำจึงเป็นเรื่องจำเป็น โดยทั่วไปตามหลักตรรกวิทยา เรื่องทุกเรื่องจะต้องเริ่มต้นจากเหตุไปหาผล การวินิจฉัยเรื่องนี้จะต้องพิจารณาถึงเหตุต่างๆ ที่จะเชื่อมโยงและชี้ไปสู่ผล

ของการกระทำ และยึดถือหลักกฎหมายตามสุภาษิตกฎหมายที่ว่า “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา” ประกอบเข้าด้วยกัน

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า เหตุที่ใช้ซื้อบุคคลอื่นถือหุ้นแทน เพราะการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมีเสียงข้างมาก เพื่อแสวงหากำไรสูงสุด ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้เปรียบในเชิงการค้าโดยอาศัยปัจจัยต่างๆ สนับสนุนจำนวนมาก เช่น การเข้าไปครอบงำกิจการหรือ Take Over บริษัทต่างๆ รวมทั้งการทำธุรกรรมเชื่อมโยงระหว่างบริษัทในเครือของตนเอง บางครั้งจำเป็นไม่สามารถเปิดเผยชื่อตนเองได้ เพราะถ้าเปิดเผยจะเสียหายแก่ชื่อเสียงและเสียประโยชน์ การใช้ซื้อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนจึงเป็นเรื่องปกติธรรมดาในการดำเนินธุรกิจ ผู้ร้องชี้ให้เห็นว่า การใช้ซื้อบุคคลอื่นถือหุ้นแทนเป็นการปิดบังอำพรางมิให้บุคคลภายนอกและสาธารณชนทราบจำนวนหุ้นที่ถือทั้งหมดได้ ตัวอย่างที่เห็นคือ ทำให้ผู้ถูกร้องและพวกสามารถถือหุ้นบริษัท ซินคอปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นวันยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ครั้งที่ ๑ โดยผู้ถูกร้องถือหุ้น ๓๒,๕๒๐,๐๐๐ หุ้น คิดเป็น ๒๓.๗๕% ของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ถือ ๓๔,๖๕๐,๐๐๐ หุ้น คิดเป็น ๒๕% นายชัยรัตน์ เขียงพฤกษ์ ถือ ๑,๖๕๗,๖๐๐ หุ้น คิดเป็น ๑.๑๕% นางสาวบุญชู เจริญประดับ ถือ ๒,๘๔๑,๗๐๐ หุ้น คิดเป็น ๒.๐๕% นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี ถือ ๕,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น คิดเป็น ๓.๖% และนายวิชัย ช่างเหล็ก ถือ ๔๕,๗๖๓ หุ้น คิดเป็น .๐๓๕% สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้อง คู่สมรสและผู้ใกล้ชิดถือหุ้นทั้งหมดรวม ๕๕.๖๒๕% และหุ้นที่ใช้ซื้อบุคคลอื่นถือแทนทั้งหมดรวม ๖.๘๗๕% เมื่อกระจายหุ้นไปใช้ซื้อบุคคลอื่นถือแทน ผู้ถือหุ้นแทนแต่ละคนจะถือไม่ถึงร้อยละ ๕ ไม่ต้องรายงานการได้มาหรือจำหน่ายหุ้นต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา ๒๔๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ นอกจากนี้ การรับเงินปันผลของผู้ถือหุ้นแทน ซึ่งบริษัทจะจ่ายเงินปันผลเป็นเช็คระบุชื่อบุคคลผู้ถือแทน จึงมีการฝ่าฝืนระเบียบและข้อบังคับต่างๆ โดยความร่วมมือของธนาคารให้สามารถนำเช็คดังกล่าวเข้าบัญชีของคู่สมรสผู้ถูกร้องได้ การใช้ซื้อบุคคลอื่นถือหุ้นจำนวนมากแทนทำให้ผู้ถูกร้องและพวกสามารถถือหุ้นได้เกิน ๕๐% ของหุ้นทั้งหมด อาจส่งผลให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งห้ามซื้อขายหลักทรัพย์โดยอำพรางให้บุคคลทั่วไปหลงผิดว่าหลักทรัพย์นั้นได้มีการซื้อขายกันมาก หรือเป็นผลให้การซื้อหรือขายหลักทรัพย์ผิดไปจากสภาพปกติของตลาด และห้ามซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบต่อบุคคลภายนอก โดยอาศัยข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญของตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่เปิดเผยต่อประชาชน และได้ล่วงรู้มาจากในตำแหน่งหรือฐานะเช่นนั้น ซึ่งเป็นข้อห้ามและก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการซื้อขายหลักทรัพย์อันไม่เป็นธรรม และการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ

สามารถแสวงหาผลประโยชน์ได้จากการเอาเปรียบโดยการอาศัยข้อมูลภายใน เห็นว่าผู้กระทำการเอาเปรียบดังกล่าวเรียกว่า “บุคคลภายใน” หรือ Insider โดยหลักการถือว่าการใช้ข้อมูลภายในไปซื้อขายหุ้นหรือบอกให้คนอื่นซื้อขายหุ้นไม่ได้ ถือว่าเป็นความผิด และบุคคลภายในไม่ควรได้รับผลประโยชน์ในการซื้อขายหุ้นมากกว่าบุคคลอื่นจะได้รับ ซึ่งปรากฏว่าในช่วงวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน และบริษัทหลายแห่งพากันเทขายหุ้นอย่างมากมายโดยที่ผู้ถือหุ้นรายย่อยทั่วไปไม่รู้ตัว เมื่อรู้ก็สายเกินแก้ไปแล้ว เมื่อมีการลดทุนบริษัทส่งผลให้มูลค่าของหุ้นเกือบเป็นศูนย์หรือไร้ค่าจนไม่อาจขายต่อไปได้ แม้ตลาดหลักทรัพย์จะมีกฎเกณฑ์กำหนดให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่จะต้องรายงานกิจกรรมการค้าขายหลักทรัพย์ที่เกินร้อยละห้าของทุนจดทะเบียนทุกครั้ง หรือห้ามถือหลักทรัพย์ถึงร้อยละสิบห้าขึ้นไปของจำนวนหลักทรัพย์ที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด แต่ในหลายครั้งมีการเพิกเฉยต่อกฎเกณฑ์ดังกล่าว หรือมีการดำเนินการโดยอาศัยตัวแทน หรือกระทำด้วยวิธีการใด ๆ จนสามารถหลีกเลี่ยงข้อกำหนดดังกล่าวจนสำเร็จได้ รวมทั้งก่อให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นโดยวิธีการอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดว่ามีการซื้อขายหุ้นกันมาก หรือการซื้อขายหุ้นซึ่งในที่สุดมีผู้ได้รับประโยชน์โดยบุคคลคนเดียวกัน หรือการซื้อขายหุ้นเทียมโดยไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์ในหุ้นจริงจัง ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการปั่นหุ้น การถ่ายโอนกำไร และการหลบเลี่ยงภาษี ถือว่าเป็นการยกยอกผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทั่วไปพึงได้รับ และส่งผลถึงความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศในบั้นปลาย พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติถึงความผิดของการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามมาตรา ๒๓๘ มาตรา ๒๓๙ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๓ โดยทุกความผิดจะมีโทษตามมาตรา ๒๕๖ คือระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่บุคคลเหล่านั้นได้รับไว้ หรือพึงจะได้รับ เพราะการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และความผิดตามมาตรา ๒๔๗ เรื่อง ถือหลักทรัพย์ถึงร้อยละสิบห้าขึ้นไปถือเป็นการครอบงำกิจการ ต้องปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ด. (ที่ กค. ๔/๒๕๓๕) เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๕ และฉบับปัจจุบันลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๘ หากฝ่าฝืนมาตรา ๒๔๗ ต้องรับโทษตามมาตรา ๒๕๘ จำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่เนื่องจากความผิดดังกล่าวมีลักษณะเป็นความผิดพิเศษมีเงื่อนไขสลับซับซ้อน เป็นความผิดที่กระทำโดยวิธีปกปิดซ่อนเร้นและอำพรางจึงหาหลักฐานความผิดได้ยาก จนบางครั้งไม่ปรากฏพยานหลักฐานให้เห็นได้ จากการศึกษาวิจัยของ

ธนาคารโลกพบว่ากฎหมายของประเทศไทยให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้น และลงโทษผู้ใช้ข้อมูลภายในซื้อขายหลักทรัพย์ในระดับต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น และประชาชนรู้สึกว่าการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าวไม่ค่อยเข้มงวดและไม่จริงจังแต่อย่างใด ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งถือว่าเป็นตลาดทุนส่วนหนึ่งของประเทศที่มีความสำคัญมาก ต้องตกต่ำลงโดยไม่ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง และเป็นภาระหน้าที่อันหนักของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบและบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

ส่วนเรื่องการหลบเลี่ยงภาษีนั้น ผู้ร้องชี้ว่า เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ได้ยกหุ้นบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี ถือไว้แทน จำนวน ๔,๕๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๗๓๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ โดยเสียค่าธรรมเนียมนายหน้าในการซื้อขายหุ้นให้โบรกเกอร์ร้อยละ ๑ เป็นเงิน ๗,๓๘๐,๐๐๐ บาท ไม่ได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้ถูกร้องอ้างว่า นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี ถือหุ้นแทน ๕,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น จะลาไปแต่งงาน ประกอบกับคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ประสงค์จะแบ่งหุ้นให้แก่นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชาย ซึ่งร่วมก่อตั้งและบริหารบริษัทมาด้วยกัน เป็นการให้ตามสิทธิและธรรมจรรยา ส่วนหุ้นที่เหลืออีก ๕๐๐,๐๐๐ หุ้น นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี ได้โอนให้นางสาวบุญชู เจริญประดับ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จึงเป็นการซื้อขายหุ้นระหว่างตัวแทนโดยไม่มีกรรมสิทธิ์อย่างจริงจังแต่อย่างใด เห็นว่าการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ผู้ซื้อและผู้ขายหุ้นได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้จากการขายหุ้นไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่หากบุคคลได้รับโอนหุ้นมาโดยเสนหาก็ถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยถือตามราคาหรือค่าอันพึงมีในวันที่ได้รับโอน ตามมาตรา ๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เว้นแต่การรับโอนหุ้นโดยเสนหาที่ถือว่าเป็นเงินได้ที่ได้รับการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา หรือจากการให้โดยเสนหาเนื่องในพิธีหรือโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี จึงได้รับการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ เมื่อศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๘๐/๒๕๑๗ คดีระหว่าง นางทองชม กรรมาชีพ โจทก์ นายชัน กรรมาชีพ จำเลย วินิจฉัยว่า มารดาคนที่ดินจำนวนมากมีราคาสูง ให้แก่บุตรซึ่งมีอาชีพและครอบครัวเป็นหลักฐานแล้ว ไม่อยู่ในสภาพที่โจทก์ผู้เป็นมารดา มีหน้าที่ตามธรรมจรรยาที่จะต้องอุปการะ ไม่เป็นการให้โดยหน้าที่ธรรมจรรยาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๕ (๓) ปรากฏว่านายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ เป็นบุตรบุญธรรมของพลตำรวจโท เสมอ ดามาพงศ์ บิดาของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ มีฐานะเป็นพี่ชายบุญธรรม ตามความแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว คุณหญิงพจมาน ชินวัตร น้องสาวไม่มีหน้าที่ธรรมจรรยาที่จะต้องอุปการะพี่ชายบุญธรรม จึงไม่สามารถอ้างว่าหุ้นจำนวน

๔,๕๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๗๓๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ได้รับมาโดยเสน่หา เป็นเงินที่ได้รับจากการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา ซึ่งจะได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสีย ภาษีเงินได้ ตามมาตรา ๔๒ (๑๐) แห่งประมวลรัษฎากร และถือว่าไม่มีการชำระภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาในหุ้นของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ที่ให้นางสาวดวงดา วงศ์ภักดี ถือหุ้นไว้แทน ยกให้โดย เสน่หาแก่นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์

ปัญหาต่อไปอีกว่า ผู้ถูกร้องทราบหรือไม่ว่า หุ้นที่คู่สมรสใส่ชื่อผู้ใกล้ชิดถือแทนในใบหุ้น เป็นทรัพย์สินของคู่สมรสของผู้ถูกร้อง เห็นว่า ผู้ถูกร้องและคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ภริยาได้ร่วมกัน ทำธุรกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยได้ตั้งบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใช้ชื่อครั้งแรกว่า บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ เซอร์วิส แอนด์ อินเวสเมนต์ จำกัด และได้มีการโอนหุ้นบริษัทนี้ให้แก่ ผู้ใกล้ชิดถือไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ดังจะเห็นได้เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ นายวิชัย ช่างเหล็ก คนขับรถได้ถือหุ้นจำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น เป็นจำนวนร้อยละ ๒๐ ของหุ้นทั้งหมดมากกว่าผู้ถูกร้อง ที่ถือเพียงจำนวน ๑๙,๕๕๓ หุ้น ต่อมาวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๓ นายวิชัย ช่างเหล็ก ได้โอนหุ้น ดังกล่าวให้แก่นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ และวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ นายวิชัย ช่างเหล็ก ได้รับ โอนหุ้นจากผู้ถูกร้องจำนวน ๓๔๕,๐๐๐ หุ้น แสดงว่าผู้ถูกร้องให้นายวิชัย ช่างเหล็ก บุคคลผู้ใกล้ชิด เป็นผู้ถือหุ้นแทนตั้งแต่เริ่มต้นบริษัทดังกล่าวใหม่ ๆ นอกจากนี้มีการโอนหุ้นโดยตรงจากผู้ถูกร้องไปยัง ผู้ใกล้ชิดคนอื่น ได้แก่ นางสาวดวงดา วงศ์ภักดี นางสาวบุญชู เจริญประดับ นายมานัส ใจยา นายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ และนายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ รวม ๒,๐๗๘,๘๐๐ หุ้น ในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ด้วยการดำเนินการดังกล่าวได้กระทำในขณะที่ผู้ถูกร้องเป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าว และบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๕ ปรากฏว่านายวิชัย ช่างเหล็ก ถือหุ้น ๒๐๐ หุ้น มูลค่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๓ ต่อมาในเดือนสิงหาคม ๒๕๓๓ นายวิชัย ช่างเหล็ก ถือหุ้นเพิ่มเป็น ๓๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในเดือนมิถุนายน ๒๕๓๔ นางสาวดวงดา วงศ์ภักดี และนางสาวบุญชู เจริญประดับ ถือหุ้นคนละ ๕๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่าคนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๔ นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ และนายพรทิพย์ เชียงพฤกษ์ ถือหุ้นคนละ ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่าคนละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๖ นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ ได้ถือหุ้นเพิ่ม จำนวน ๒,๔๖๐,๐๐๐ หุ้น และการใช้ชื่อบุคคลผู้ใกล้ชิด ถือหุ้นแทนจำนวนมาก มีมูลค่ารวมกันนับหมื่นล้านบาท ดังจะเห็นได้จากนิตยสาร Who's Who in Business & Finance ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๗ รายงานรายชื่อ ๒๐๐ เศรษฐี ในตลาดหุ้นไทย ปรากฏว่า อันดับที่ ๗ นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ มีหุ้นมูลค่า ๔,๒๘๕,๓๔๐,๐๐๐ บาท

อันดับที่ ๑๐ นางสาวดวงตา วงศ์ภักดี มีหุ้นมูลค่า ๓,๓๕๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอันดับที่ ๑๓ นางสาวบุญชู เจริญประดับ มีหุ้นมูลค่า ๒,๕๐๔,๕๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่มีรายละเอียดประวัติส่วนตัว และไม่มีข้อมูลการประกอบธุรกิจของบุคคลทั้งสามแต่อย่างใด บุคคลทั้งสามจึงไม่ใช่เศรษฐกิจหุ้นของเมืองไทยจริง และข้อเท็จจริงได้ความจากคำชี้แจงของนางกาญจนาภา หงษ์เหิน เลขานุการส่วนตัวของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ว่า ได้มีการจัดทำเพิ่มทรัพย์สินและบุคคลที่ถือหุ้นแทน แยกเก็บไว้เป็นรายบุคคลเป็นหลักฐาน เป็นระบบอย่างดี สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา และในขณะที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อผู้ร้องทั้งสามครั้ง ผู้ถูกร้องยังถือหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด จำนวน ๓๒,๕๒๐,๐๐๐ หุ้น คิดเป็นจำนวน ๒๓.๗๕% ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด แสดงว่าผู้ถูกร้องยังเป็นผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ ในบริษัทอยู่ และผู้ถูกร้องได้ใช้ชีวิตดังกล่าวในบริษัทอื่นๆ ที่ผู้ร้องตรวจพบด้วย พฤติการณ์ดังกล่าว ทั้งหมดเมื่อพิจารณาประกอบเข้าด้วยกันแล้ว มีน้ำหนักน่าเชื่อฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบที่ว่าคุณหญิง พจมาน ชินวัตร ใช้ชื่อผู้ใกล้ชิดถือหุ้นแทน เป็นทรัพย์สินของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร มีอยู่ในขณะที่ ผู้ถูกร้องแจ้งบัญชีรายการทรัพย์สินทั้งสามครั้งต่อผู้ร้อง

ส่วนหุ้นของบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สपोर्टคลับ จำกัด ซึ่งได้มาเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑ ใช้ชื่อผู้ใกล้ชิด ๓ คนถือหุ้นแทน และผู้ถูกร้องไม่ได้แจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ครั้งที่ ๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ มีรายละเอียดผู้ถือหุ้นแทนดังนี้

(๑) นายชัยรัตน์ เชียงพฤกษ์ ยามรักษาความปลอดภัย ถือหุ้นจำนวน ๒๔,๘๕๕,๕๘๗ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๘,๕๕๕,๕๘๗ บาท

(๒) นางสาวบุญชู เจริญประดับ แม่บ้าน ถือหุ้นจำนวน ๒๔,๘๕๕,๕๘๗ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๘,๕๕๕,๕๘๗ บาท

(๓) นายวิชัย ช่างเหล็ก คนขับรถ ถือหุ้นจำนวน ๒๔,๘๕๕,๕๘๖ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๘,๕๕๕,๕๘๖ บาท

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า คุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นผู้ซื้อแล้วให้บุคคลอื่นถือหุ้นแทน เหตุผลที่เปิดเผยชื่อภริยาเป็นเจ้าของไม่ได้ เนื่องจากบริษัทนี้เป็นผู้ค้าประกันหนึ่งของบริษัท อัลไพน์ เรียวเอสเตท จำกัด ซึ่งกำลังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการองค์การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ถ้าเปิดเผยอาจจะทำให้เจ้าหน้าที่เกิดข้อต่อรองและกระทบต่อชื่อเสียงของผู้ถูกร้องได้ ผู้ถูกร้องได้ให้การและให้สัมภาษณ์นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ออกรายการโทรทัศน์เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒ ทางยูบีซี ๗ รับว่า ผู้ถูกร้องได้มีส่วนติดต่อซื้อสนามกอล์ฟดังกล่าวจากนายเสนาะ เทียนทอง โดยมีรายละเอียดว่า ผู้ถูกร้องได้พบกับนายเสนาะ เทียนทอง ในโอกาสอื่น นายเสนาะ เทียนทอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่า

ผู้ขายยอมลดราคาลง ตกลงขายในราคา ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทแล้ว ผู้ถูกร้องจึงแจ้งให้ภริยาทราบ และทราบภายหลังว่าภริยาได้สั่งให้นายสุรเชียร จักรธรานนท์ กรรมการผู้มีอำนาจการบริหารกลุ่มบริษัท แอสเสทของภริยาไปตกลงทำบันทึกข้อตกลงจะซื้อจะขายทรัพย์สินลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๑ ระหว่างบริษัท อัลไพน์ เรียดเอสเตท จำกัด โดยนายประยูร สงวนสิน และนางอุไรวรรณ เทียนทอง กรรมการผู้มีอำนาจ ผู้จะขาย กับบริษัท เอส ซี แอสเสท จำกัด โดยนางบุษบา ดามาพงศ์ และนายสุรเชียร จักรธรานนท์ กรรมการผู้มีอำนาจ ผู้จะซื้อ และผู้ถูกร้องได้ให้สัมภาษณ์ต่อไปว่า “สนามกอล์ฟนี่นะครับ ราคาที่ผมจ่ายไป ๕๐๐ ล้าน มีที่อยู่ประมาณเกือบ ๕๐๐ ไร่ และมีคลับเฮ้าส์หลังเบ้อเร่อสร้างด้วยเงินร้อยกว่าล้าน Worth ไหมครับ” เห็นว่า คำกล่าวของผู้ถูกร้องแสดงว่า ผู้ถูกร้องมีความภาคภูมิใจที่เป็นเจ้าของสนามกอล์ฟซึ่งมาในราคาถูก เมื่อพิจารณากับที่ผู้ร้องติดต่อกันตกลงราคาซื้อสนามกอล์ฟเพียง ๕๐๐ ล้านบาทได้ จึงเป็นเหตุผลประกอบกันให้น่าเชื่อว่าผู้ถูกร้องรู้ว่าสนามกอล์ฟเป็นของภริยาตั้งแต่แรก ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่า คุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นเจ้าของหุ้นบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด ที่ให้ผู้ใกล้ชิด ๓ คนถือหุ้นแทน ขณะที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินครั้งที่ ๓ ต่อผู้ร้อง

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าบรรดาหุ้นต่างๆ รวม ๑๓ บริษัท ที่ผู้ใกล้ชิดรวม ๘ คนถือไว้แทนเป็นหุ้นของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นทรัพย์สินของคู่สมรส ข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่า นางกาญจนาภา หงษ์เหิน เลขานุการส่วนตัวของคุณหญิงพจมาน ชินวัตร เข้าใจผิดว่า ทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่นเป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องแจ้ง จึงไม่ได้รวบรวมทรัพย์สินดังกล่าวแจ้งให้นางกมลวัน โชติกะพุกกะณะ เลขานุการส่วนตัวของผู้ถูกร้องเพื่อแจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินจำนวนมาก มีภารกิจมาก ผู้ถูกร้องไม่ทราบรายละเอียดรายการทรัพย์สินทั้งหมดของภริยา เมื่อเลขานุการส่วนตัวจัดทำบัญชีรายการทรัพย์สินของภริยามาเสนอ และยืนยันว่าถูกต้องครบถ้วน ผู้ถูกร้องจึงลงนามรับรองเอกสารจำนวน ๗๐๐ - ๘๐๐ หน้า โดยไม่มีโอกาสตรวจสอบ ข้ออ้างต่างๆ ของผู้ถูกร้องรับฟังไม่ได้ เพราะผู้ถูกร้องเมื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแล้ว ได้เปลี่ยนสถานะเป็นบุคคลสาธารณะ ซึ่งต้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว ข้ออ้างว่าเป็นการดำเนินธุรกิจตามปกติจึงใช้ไม่ได้ พยานหลักฐานของผู้ร้องที่ได้หยิบยกขึ้นวินิจฉัยทั้งหมดฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ และเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ รวม ๓ ครั้ง ต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ประเด็นสุดท้ายว่า ผู้ถูกร้องถูกลงโทษตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำดังกล่าว และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นตำแหน่ง เห็นว่า ถ้อยคำว่า “วันพ้นตำแหน่ง” ในมาตราดังกล่าวมีอยู่ ๒ แห่ง คือ ตอนแรก “พ้นจากตำแหน่ง” นับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำดังกล่าวว่าเป็นความผิด และตอนที่สอง “วันพ้นตำแหน่ง” ที่ถูกลงโทษมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง การตีความว่าการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด มีหลักเกณฑ์การตีความกฎหมายลายลักษณ์อักษรเรียกว่า Ejusdem Generis Rule ว่า คำหรือถ้อยคำที่ใช้หลายแห่ง ต้องถูกจำกัดให้มีความหมายเหมือนกันหรือในแนวเดียวกัน โดยถ้อยคำหลังต้องถูกบังคับให้มีความหมายเหมือนกับถ้อยคำแรก ดังนั้น คำว่า “พ้นจากตำแหน่ง” แรก และคำว่า “วันที่พ้นตำแหน่ง” หลัง จึงต้องมีความหมายเหมือนกัน ว่าเป็นวันพ้นตำแหน่งที่ถูกลงโทษ จะเป็นวันพ้นตำแหน่งจากเหตุอื่นไม่ได้ เมื่อการถูกลงโทษนับตั้งแต่วันที่ตรวจพบการทำความผิด วันที่ผู้ถูกร้องต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี จึงนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจพบว่าผู้ถูกร้องทำความผิดและมีมติคือวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พ้นตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๓

นายมงคล สระฐาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT